FOLYAM 31. SZÁM.

BUDAPEST, 1941. DECEMBER 25. — I. ÉVF

ÁRA:
30
fillér

MAGYAR FUTÁR

RAJNISS FERENC LAPJA

KULTUSZMINISZTÉRIUM MŰVÉSZET KÖNYVTÁRA

DÜRER ALBERT:
KRISZTUS SZÜLETÉSE

„A GYERMEK JÉZUS IMÁDÁSA"

Festette: **Giotto követője.** Fresko Assisiben, a szegények szentje, Szent Ferenc sírja fölé emelt templomban. A középkor utolsó századában, 1320 körül készült, annak egyszerű, naiv, de tiszta és hangulatos festészeti formájában.

„MÁRIA ÚJSZÜLÖTT FIÁT IMÁDJA"

Luca della Robbia alkotása (1399—1488). Fénymázas, égetett ágy dombormű, a firenzei Nemzeti Múzeumban. Az angyalok, Jé születésének hirnökei a karácsonyi himnuszt éneklik.

Jézus születése A MŰVÉSZETEKBEN

A keresztény művészet a kultúra örök kincsestára, feltárni jövendő évszázadok előtt is a hitnek teremtő művészi erejét s gazdagabbá tenni alkotásainak szépségével az ember világát. Minden kornak sajátos látása, szépérzéke s művészi iránya van, nagy mesterek teremtenek iskolákat s tanítványok lesznek új nagy mesterek a halhatatlan művészet gazdagitásában. Jézus születésének gyönyörű képe a **címlapunkon,** a magyar származású **Dürer Albert** (1471—1528) festménye.

„A SZENT CSALÁD"

Lorenzo di Credi alkotása (1459—1537). A szeretetreméltó, reneszánsz festőnek hangulatos képe, remekbe faragott régi keretben, a firenzei Uffizi-képtárban. Kristálytiszta, nemes formákban, gyöngéd érzéssel mutatja be a kis Jézust térdenállva imádó Máriát s mellette a kis keresztelő Jánost. A düledező istállón keresztül hangulatos tájba látunk.

„JÉZUS IMÁDÁSA"

Fillippino Lippi műve (1457—1504). **Firenze, Pitti-képtár.** A művész szép díszkertbe, jellegzetes olasz tájba helyezi a költőien elképzelt jelenetet. A Szűzanyát és szülöttét bájos angyalok veszik körül s az egyik rózsaszirmokat szór a térdeire. A háttérben ciprusok magasodnak, olasz városok falai emelkednek.

A NAPKELETI KIRÁLYOK.

Rubens festménye (1577—1640). A nagy flamand festő a **napkeleti három király** hódolatát festette meg pazar barok pompával. Mária, ölében a kis Jézussal, hatalmas oszlop előtt ül, elől a suhogó selymekbe öltözött királyok térdelnek, hátrább a pásztorok tolonganak. Tüzes színezés és a fény-árnyék vibráló játéka fokozza a kép hatását.

PÁSZTOROK JÉZUS ELŐTT.

Sebastiano Ricci (1659—1734). A velencei iskolára jellemző sziporkázó színek élénkítik és teszik festőivé az esztergomi **Keresztény Múzeum tulajdonában lévő képet.** Újszerű az ajándékokat hozó két pásztor alakja.

JÉZUS IMÁDÁSA.

M. S. névjelzetű magyar mester műve (1506.) hontszentantali plébániatemplomban. A reneszánszkori magyar festészet e legkiválóbb mestere fejlett festői felfogással, nagyvonalú nemes formákban festette meg a képet.

JÉZUS ÉS MÁRIA.

Correggio (1494?—1534). A barok festészet egyik megindítójának, a firenzei Uffiziben őrzött műve. A művész csak a két legszükségesebb alakkal, Máriával és a kis Jézussal, éjjeli világításban ábrázolja a jelenetet. A szalmán fekvő gyermekből áradó misztikus fény sugározza be a térdre hulló Máriát és a bűvös hatású egész képet.

„Na kislányom, válassz babát magadnak..."

Kerekre nyílt szemekkel bámulja a gyermek az üzletben a kis körvasutat...

Szegény ember karácsonya

A fiúnak minden tetszik a sok játékból, amit olyan nehéz az apának megvásárolni.

Állandóan csak — nézni, nézni, nagy sóvárgással a tündéri kirakatot...

„Ezt az órát szeretném, édesapám

Dehogy tudják kivárni a gyerekek, amíg az egyszobában az édesanyjuk meggyujtja a gyertyákat.

...De azért' elborul rajtuk az áhítat, amikor olyan meseszerűen csillog a fenyőfa s Krisztus igéje átsuhan a budapesti petróleumvilágitású lakáson

Fütött szoba, ajándék, Karácsony... S a nehéz munkától bizony sokszor elgyötört édesapa olvassa a csöndes estén fiának és leányának: „Békesség a földön, a jóaka-

KARÁCSONY A FALUBAN

Irta és rajzolta: DINNYÉS KÁROLY

Kántáló gyerekek.

Vesszőhordók a Dunántúlon.

Éneklő betlehemes csoport.

Puhán borul a karácsony-est a falura, csöndben nyújtóznak a kis utcák: az embereket beterelte a tél a házakba, a petróleumlámpa imbolygó fénykörebe.

Meseváró meleg terjeng a szobában és a kemence megnyúlt árnyékából csodálatos alakok tünnek elő. Az öregek ott a lámpa körében mind ismerik őket; még az ő öregapjuk mesélt róluk. Ki tudja, hogy neki ki mesélte el valamikor egy ilyen álmos téli estén . . .

Sejtelmesen jósolnak az asztal körül. A fiatalság figyelemmel hallgat: örvend, vagy szörnyülködik, aszerint, hogy mit mutatnak a „jelek', amiből az öregek csalhatatlanul megállapítják, hogy kinek hány jószága lesz . . .

A nyugtalan leánynép azonban egy óvatlan pillanatban óvatosan kisurran a konyhába, mert ők is kíváncsiak a „jelekre", mármint-hogy kinek-kinek ki lesz a jövendőbelije. Itt persze nincsenek burkolt jelek, mint odabent az asztal körül, hogy „akinek a háza előtt karácsony éjjelén . . .

Itt a jóslat így hangzik:

— Nézd az Izalnak pont a Fekete Jóskát formázta ki az ólom!

Persze, aztán hamar vége is van a jövendölésnek és miután a jelekből, de főleg az elmult mulatságok és esti séták tapasztalatai alapján rövid vitatkozás és annál több kacagás után elosztot-

Boszorkánynézés a lucaszékről éjféli misén.

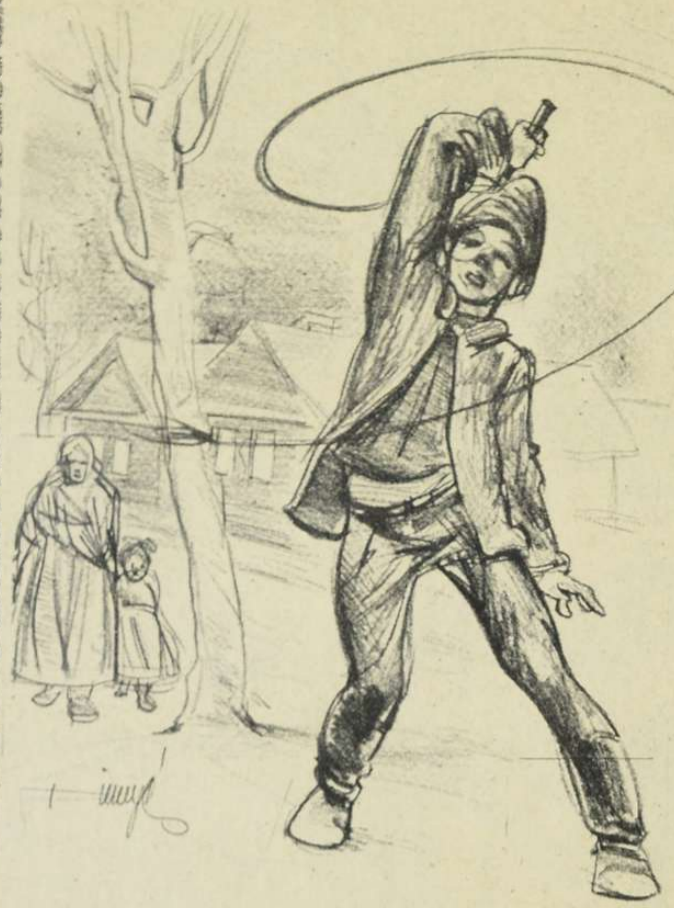

„Kongózó" pásztorlegény.

Mezőkövesdi betlehemes asszony.

ták, hogy kinek kicsoda lesz a párja, visszatérnek az „első házba", ahol még mindig csordul a szó az öregek ajkáról és a lámpa imbolygó fényében a pogány ősök mesés világa ölelkezik a keresztény világ hőskorával...

Odakünn az ablak alatt már felcsendült a „Mennyből az angyal" a kántáló gyermekek ajkáról, ami errefelé első jele a szenteste beköszöntésének és ilyenkor az öregek is a Kisded Jézusra terelik a szót, mert az ő történetét is tudják, kedvesen, színesen, közvetlenül. Máriát és Józsefet szinte odahozzák az asztalhoz a nagy tál mákosguba mellé, körülnépesítik a maguk alakjaival; pásztorokkal, vitézekkel, akik a népmesék világából jöttek hódolni a kisdednek...

Most csöngetnek, aztán nyílik az ajtó és mint az öreg mesemondók megelevenedett szavai, „öreg" pásztor vezetésével fehérruhás, püspöksüveges, tornyoscsákós betlehemesek jönnek, tempósan felsorakoznak, elmondják a karácsonyi köszöntőt, aztán a ház népe sorra odajárul a kis Betlehem parányi jászola elé...

Most már sorra jönnek a karácsonyi köszöntők; az ostyahordozók, a vesszőhordó juhászok, subában, vagy csákósan, de mindig hatalmas kenderszakállal és bajusszal. Vesszeikből annyi szálat húz ki a gazda, amennyi jószága van és tréfásan megveri vele a juhászt, aki erre „ugrákolni" kezd: így mutatja, hogy milyen fürgék lesznek az állatok jövőre.

Lassan eljár az idő és a ház népe felcihelődik az éjféli misére, hiszen a templom körül a pásztorok már igen űzik a gonoszt; pattognak a karikás-ostorok, szólnak a dudák...

Aztán megszólalnak a harangok: elérkezik az éjfél; a varázslatok és csodálatos események ideje, amikor a folyók vizei egy pillanatra „életvízzé" fehéredrednek, csodálatos fények villannak fel, az állatok megbeszélik a jövő év sorsát... De amikor a nép kitódul a templomból, már minden békés megint, csak az öreg anyókák és a gyerekek érzik a csodák levegőjét, meg az a kíváncsi asszony, aki lopva viszi haza a „lucaszéket" elégetni, mert már látta róla a templomban a boszorkányokat...

Lassan megüresedik az ünnepi asztal is, csak a mestergerendáról lelógó karácsonyi ostya függ az asztal fölött: várja az elkövetkező új karácsonyt és az új meséket, amelyek évszázadosak...

Délvidéki betlehemesek.

Megveregetik a vesszőhordó juhászt.

Juhásztánc a betlehem körül.

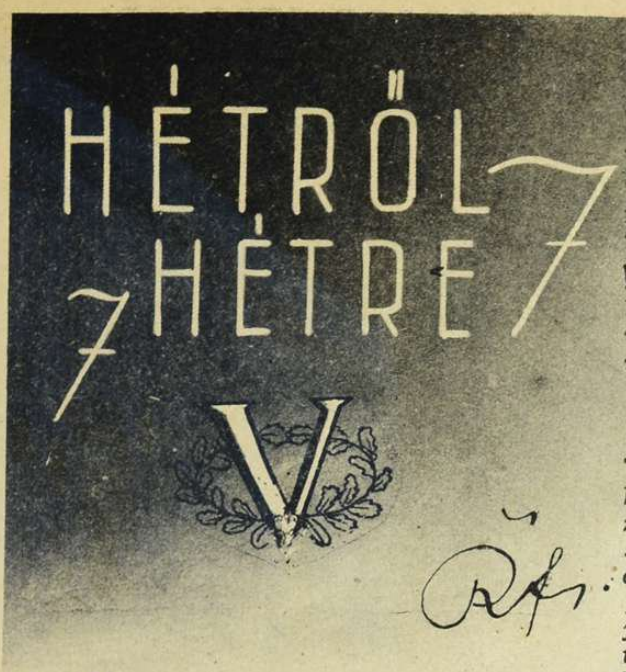

Boldog

karácsonyi ünnepeket szeretettel kíván olvasótáborának a Magyar Futár szerkesztősége. Elmúlott fölöttünk az első félesztendő s a technikai nehézségek sokaságában is túljutottunk állandó emelkedéssel karácsonyra a 400.000-es példányszámon. Sok kedves és jóleső megemlékezésre ezekben az egyszerű sorokban válaszolunk, de nagy munkánk legszebb jutalmát olvasótáborunk megértő felsorakozásában érezzük. Otthonunk a falu, a város, a tanya, az ország minden kis szeglete s minden fáradtságot bőven kárpótol ez az eredmény. Az a törekvésünk, hogy az élő történelem, a magyar igazság és a magyar dolgozó nép érdekeit tisztán szolgáljuk s a nemzeti világnézet erős harcosai legyünk a végső győzelemig. Nem vagyunk mi messze álmaink megvalósulásától s csak törhetetlen akarat, fegyelem és egységes világnézet szükséges az utolsó nagy forduló megnyeréséhez, hogy a magyar élet kivirágozzék a milliók józan, meggondolt akarata szerint s termése megmaradjon áldásnak az utánunk következő nemzedékek számára. Ha szerény erőnkkel bármilyen keveset segíteni tudunk ennek az új magyar életnek elindításán s a közös akarat kifejlesztésén, ha feltárunk néhány egészséges gondolatot, ha meg tudjuk mutatni az összefüggéseket, ha érzékeltetjük Magyarország helyét a roppant világküzdelemben s ha szót emelhetünk a szociális igazság uralma mellett, akkor kötelességünket becsülettel elvégeztük, — az új feladatok születéséig. Vége soha sincs a küzdelemnek, de jobb, nemesebb és emberibb lehet a magyar sors . . .

A szédüléshez

már nem kell más a dolgokat megértő embernek, mint elolvasni az ujságok harsogó főcímeit a világeseményekről s azután egy kicsit utánagondolni szórakozottság nélkül annak, hogy mi is történik tulajdonképpen . . . Hiszen már dolgozni sem lehetne, csak figyelni, ha az ember legalább a fővonalakon követni akarná a veszetten száguldozó híreket. Milyen szerencse, hogy az emberi idegrendszer tényleg mindenhez hozzátompul s ami kezdetben dermeszt, az később már enyhe bizsergést sem okoz. Egy évvel ezelőtt az angolszász világban őrültnek nyilvánították volna az olyan szerencsétlen egyént, aki megjósolja, hogy a japánok Manila kapui elé kerülhetnek. Hol is van az a Manila? Igen, igen . . . Megvan. De mit akarnak ott a japánok? . . . És mi az, hogy „Kedah tartományt kiürítették az angolok és visszavonultak Penangba . . .?" Hol az a Kedah? Miért vonultak ki. Ki vonult be? S mi van azzal a Penanggal? Miért pont Penangba? Nem lett volna jobb fordítva? És ha Penang is elesik? Mi lesz akkor? De kikkel lesz mi? . . . Meg kell őrülni! Gyerekek! — adjátok ide a térképet. Hol az a térkép? Hogy meritek elvinni? A penangi mennykő csapjon belétek, már hiányzik az ázsiai oldal! . . . A nyakatokat tekerem ki, ha nem kerül elő az az Ázsia! . . . Végre előkerül a térkép s a dühös atya keresgélni kezd. Tizennégy éves fia már behunyt szemmel is tudja, hogy hol az átkozott Penang, de részben röhög, nem mer elárulni fölényes tudását.

Hiába, a mi nemzedékünk rosszabbul tanulta a földrajzot, — vagy ezek a fiatalok lázasabban érdeklődnek a világ zajlása iránt? Annyi szent igaz, hogy az atyák földrajzi helyismerete is félelmetesen megbővült az utolsó esztendőkben. Húsz év óta nem tanult meg az emberiség annyi helységnevet, mint most két év alatt. Csak az a baj az egészben, hogy nem érdektelen magánszorgalomból tanultak az idősebbek, pedig úgy lenne szép a világ, ha nem volna háború s mégis lenne időnk elegendő, böngészni a földrajzot békés és nagyon szép szórakozásnak . . .

De komolyan is

káprázatos a hírözönlés: „Lángtengerré változott Hongkong." „Singapore sürgős amerikai segítséget kér." „Ausztrália fővárosát kiürítik a polgári lakosságtól." „Erősítik Kamcsatkát." „Ostromállapot Argentinában . . ." „Portugáliában tárgyalások . . ." „New Yorkban lefoglaltak egy spanyol hajót . . ." „Hawai parancsnokát elmozdították . . ." „Kimmel amerikai tengernagyot felmentették . . ." „Roosevelt üzenetének felolvasását betiltották Buenos Airesben . . ." „Portugáliában minisztertanácsot hívtak össze a Timor-gyarmaton történt komoly események miatt . . ." „Borneóban az angol csapatok visszavonultak a partraszállott japánok elől." „Ausztrália visszaköveteli csapatait . . ." „A pánamerikai értekezletet elhalasztották . . ." „Hatszáz amerikai és 250 angol repülőgépet lőttek le a japánok . . ." „Az angol alsóház titkos ülést tart . . ." „Roosevelt külön megbizottja Jeruzsálembe utazik . . ." Mozgás, iram és máról-holnapra várható új fejlemény láza vibrál a világfronton, sok ezer kilométer távolságban történő események összetartoznak, központi tervek irányítják a harcot, a hírt és a jövendőt. Szűkre abroncsolta ez a háború az egész világot s lassanként gyorsabban cikázik végig rajta a tett, mint a gondolat. Megszokott törvényszerűség már a változás s ha rendszeresen figyeljük a ma kisebb híreit, felfedezhetjük bennük a holnapi nagy szenzációkat. Új változás előtt áll a világ, amelynek fellobbanó fénye rövidesen sok rejtett tényre rávilágít . . .

A keleti hadszintér

eseményeinek megítélésében, Soldan német vezérkari ezredes nagy cikke, a hét folyamán az egész világsajtót foglalkoztatta s mindenfelé nagy feltűnést keltett. Soldan jellemzését a szovjetfront sajátosságairól és nehézségeiről örömmel összegezzük, mert a Magyar Futár heti hadijelentéseiben sokszor képviselte ugyanazt az álláspontot, amely most a kiváló német vezérkari tiszt írásán keresztül belekerült a világ közvéleményébe. Soldan szerint kétségtelen dolog, hogy a szovjet az óriás birodalom ipari termelését céltudatosan és eredményesen állította be a hadfelszerelés szolgálatába. Nincs olyan ország a világon, amelyik olyan szörnyű véráldozatot, sokmillió hadifoglyot és annyi hadianyagot tudott volna feláldozni teljes összeomlás nélkül, mint Szovjetoroszország. Sem a tábornokok, sem a kisebb vezetők nem törődnek az emberáldozattal s mindig új és új tartalékokat dobnak a német csapatok megsemmisítő tüzébe. Érzéketlenül és tompa ellenállóerővel harcol s épít új védelmi vonalakat a szovjet katona. Csak akik a világháborúban már átélték az orosz tömegrohamokat, azoknak lehet „halvány" sejtelmük arról, hogy mi történik most a keleti hadszíntéren . . . Ennek a háborúnak keménysége és elkeseredettsége megfelel az ellentétek lényegének. Itt nemcsak az ellenséges haderő legyőzése a feladat, mint az előbbi hadjáratokban, hanem a bolsevista rendszer kiirtása és az elhárítása annak az állandó veszedelemnek, amelyet nem lehet eléggé felbecsülni s amely egy napon szétőrölte volna Európát! . . . A frontot állandóan foltozzák, új tömegeket vetnek harcba, egyetlen talpalattnyi földet sem adnak fel, csak a kemény ütések bódulatában. Vasfegyelem tartja össze soraikat, amivel számolni kell. Egyetlen harcteréen sem találkozott a német hadsereg a szovjethez hasonlóan támadószellemű, aktív hadsereggel. Ebből a tényből származik a birkózás óriás nehézsége, amit letagadni a szovjet ellen küzdő seregek egyedülálló hősiségének leminősítése lenne . . . A vörös hadsereg azonban már menthetetlen. Főerejét megtörték, hadfelszerelési iparának javát szétzúzták s az európai élettérhez szükséges részek elfoglalását is az időjárás csak átmenetileg tudja megakadályozni . . . Soldan nagyon jól tudja, hogy Európa csak később eszmél fel arra, hogy az utolsó órában menekült meg, — a leggyilkosabb ellenségtől . . .

Két sürgönyt,

de csak egy szellemi betegséget érdemes feljegyezni a hét történetéből. Kalinin, a szovjetköztársaság elnöke a következő sürgönnyel tisztelte meg VI. György angol királyt: „A brit birodalom népeinek sorspróbája idején s felségednek születésnapján legmelegebb üdvözletemet küldöm s felségednek jó egészséget kívánok. Meggyőződésem, hogy szövetségeseinek és hadseregeik, — a legszorosabb együttműködésben a békeszerető nemzetekkel, akik ugyanazért az igaz ügyért harcolnak, tökéletes győzelmet aratnak a civilizált emberiség ellenségei fölött . . ." VI. György király hosszú választ küldött Kalinin mesternek s így fejezte be üzenetét: „Birodalmam népei rendkívül csodálják a szovjet hősi harcát a barbár támadás ellen. Tudom, hogy népeim érzését tolmácsolom, amikor önnek elnök úr és seregeinek a legszívélyesebb szerencsekívánataimat tolmácsolom a történelmi és ragyogó győzelmekhez, amelyeket arattak s a jövőben aratni fognak . . ." Tiszta dünkircheni eset a szovjetgyőzelmek ilyen megünneplése, vagy 60 millió főnyi lakosság és egy valóságos birodalom elvesztése után. Ha ez győzelem volt s ráadásul ragyogó, akkor mi lesz a már előre látott újabb ragyogványos győzelmekkel? . . Szibériába kell majd küldeni a gratuláló sürgönyt — Japánon át . . .

Churchill

valamikor felhívást intézett a világ népeihez, hogy fogjanak össze fegyveres támadásra, eltaposni a bolsevizmust s magvát is kiirtani Európából. Most Churchill a keleti félőrült szlávok és még keletibb zsidók kommunizmusával akarja tönkretenni a művelt nyugatot. Szédítő ellentmondásnak látszik ez a fordulat, pedig nem az, hanem az angol világpolitika kegyetlen — következetessége! . . . Sir Eyre Crowe, angol államtitkár 1907-ben egy titkos emlékiratot szerkesztett a brit birodalom multjának tapasztalatai alapján a londoni külügyminisztérium használatára s lefektette alapelveit a jövőbeli „józan" angol diplomaták viselkedésének. Ez az irásmű az angol politika kiskátéja mind a mai napig. Crowe megállapította, hogy a tengeri erő hatalmasabb, mint a szárazföldi, „mert átjár mindent, mint a víz", — de az a veszély fenyegeti, hogy egy új világszövetség alakul ellene . . . Ezt a veszedelmet csak úgy lehet elhárítani, hogy Anglia is beleavatkozik a szárazföldi hatalmak versengésébe s a maga súlyát hol az egyik, hol a másik serpenyőbe dobja, de mindig vigyáz arra, hogy a gyöngébb hatalmi csoporttal együtt, ő legyen a legerősebb . . . Crowe a brit világbirodalom természeti törvényének nevezi azt a tételt, hogy a legerősebb szárazföldi hatalom ellen kell az angol szövetséget létrehozni. Ha a legjobb barát erősödik meg, akkor a barát ellen . . . Ez a siváran önző s az európai közösséget gőgösen megtagadó erőszakbölcselet magyarázza meg Anglia állásfoglalásainak ellentmondásait. Egyszer a demokráciákkal kell együtthaladni, máskor az orosz cárral, vagy a vörös hóhérokkal. Nem fontos semmi, csak a gyarmati rablás minden sötét eszközével összeszedett világbirodalom. Churchill még ma is Crowe elvei alapján spekulál s reméli, hogy a szovjet legyöngíti Németországot, Japán pedig az Amerikai Egyesült Államokat s akkor az örök csatavesztések után is szabadon választhatja társnak azt a gyöngét, akivel együtt ő lesz az erős . . . Nem csoda, hogy húz a zsidó az angolhoz a hatalmi észjárásban. Szellemi rokonságuk ebben a tekintetben olyan kétségtelen, mint az egyidős és közös — vereségük . . .

A magyar munkás

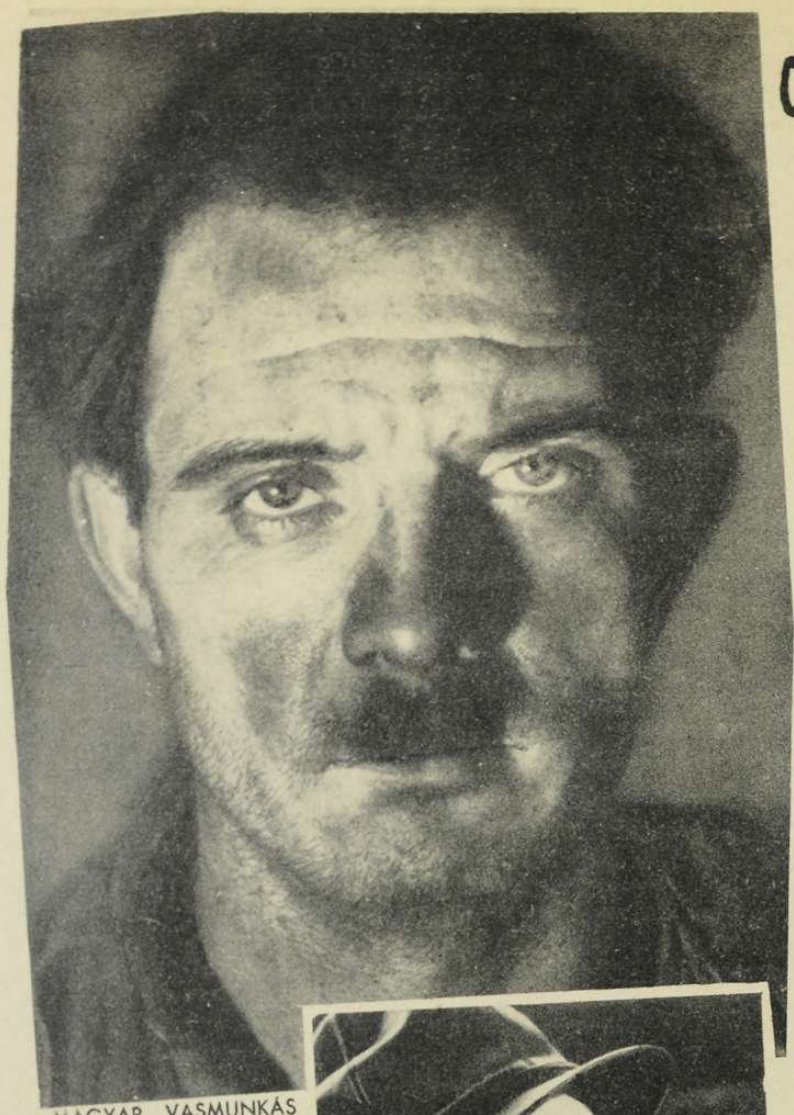

MAGYAR VASMUNKÁS A MUNKAHELYÉN.

A nehéz élet, a kemény helytállás erős vonásaira rakódik le a korom és a füst ezen a férfiarcon...

A GÉPTEREM AZ ÉLETE ÉS A GONDJA...

A MUNKÁS ÉRTELME ÉS SZEME VIGYÁZ A HATALMAS GÉPRE...

Vitéz honvédségünk szovjetoroszországi harcai, a hősiségnek, a katonai tudásnak és az ősi erények tisztaságának ragyogó példáit a legelőrehaladottabb **technikai háborúban** csillogtatták meg a világ előtt. A magyar gyorscsapatok, a tüzérség, a műszaki osztagok, a légi erő, a gyalogság és a lovasság **fegyverzete és felszerelése is fényesen kiállotta a tűzpróbát a szörnyű utakon, a hosszú menetelésekben és a nehéz csatákban.**

A kiváló fegyver és felszerelés az oktalan veszteségektől védi meg a csapatokat s elősegíti a győzelmet. **Ebben a fontos hadi segítségben hervadhatatlan érdemeket szereztek a magyar gyárak, a magyar mérnökök, technikusok és munkások. A gyártelepek a honvédelem modern bástyái s munkásainak tudása, fegyelme, lelkes szorgalma és termelő ereje támogatja a harcoló katonát.**

A magyar ipari munkásság élete, sajátos kérdéseinek sok szomorú mozzanata, vágyainak, reményeinek és indokolt törekvéseinek ismerete sajnálatosan hosszú ideig elhomályosodott a magyar társadalom előtt. **Itt maradt babonák, előítéletek és mozgalmak akadályozták meg a tisztánlátást és az erőteljes cselekvést, nemcsak a szociálpolitika területén, hanem a munkáskérdés társadalmi fontosságának felismerésében is.**

A magyar gyáriparnak hatalmas jövője van! Feledni kell a múltat s együttesen kell megépíteni a **nemzeti munkaszervezet** új alapjait, hogy az a hatalmas erő, amelyet az ipari munkásság képvisel, megbecsült s boldogulásában biztosított szerves része legyen a nemzeti társadalomnak. Az idők vihara sok régi hitet és meggyőződést elsodort, de halhatatlanná tette a gondolatot, hogy minden nép a jövendőjét csak dolgozóinak összetartó, sok milliós táborába gyökereztetheti. **A magyarság közös hite, akarata és a nyers osztályharcokat megtagadó igazságos szelleme véglegesen megoldhatja a munkáskérdést. A lelki összeforrás útja a munkásság megismerésén s teljesítményeinek és gondjainak méltánylásán át vezet a jobb jövendőbe.**

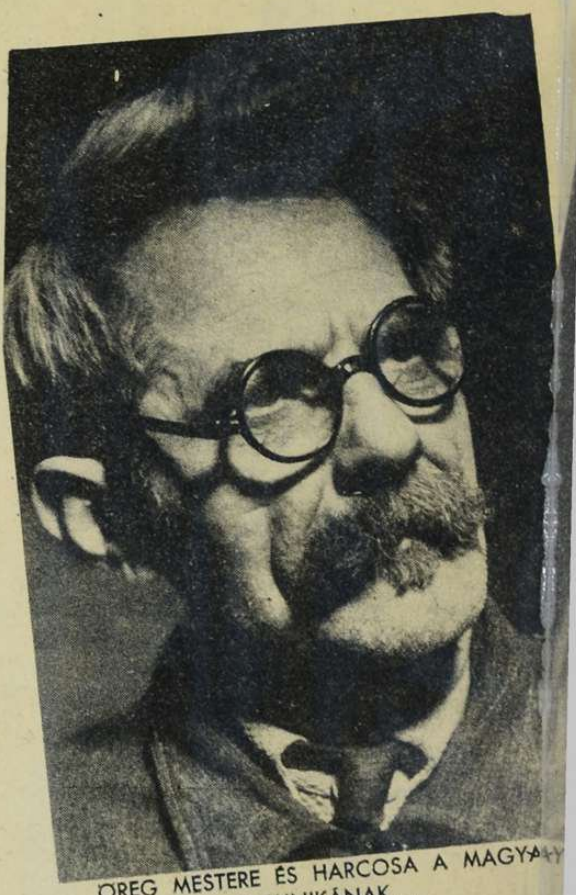

ÖREG MESTERE ÉS HARCOSA A MAGYAR TECHNIKÁNAK...

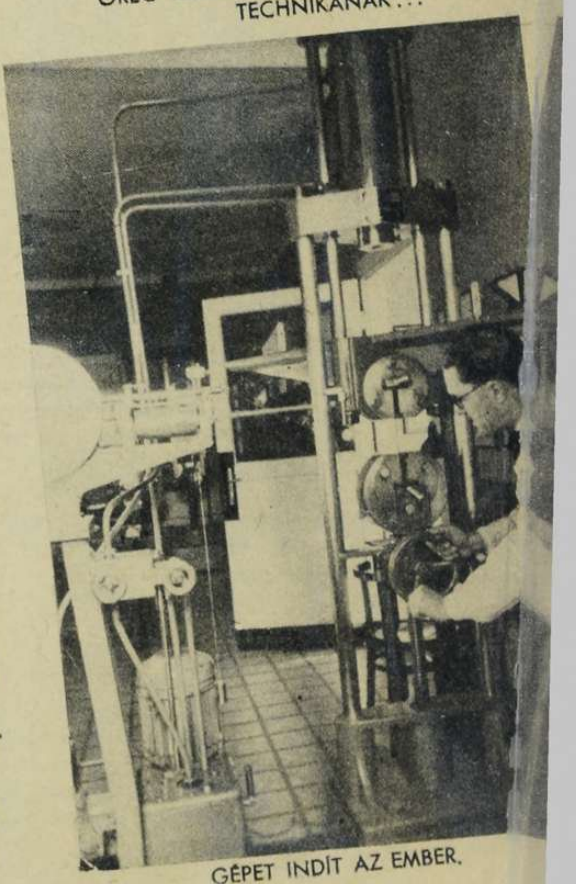

GÉPET INDÍT AZ EMBER.

A MESTER TANÍTJA AZ INAST S ÚJ NEMZEDÉKET NEVEL A GYÁRNAK.

A FURATOK PONTOS KIDOLGOZÁSÁHO[Z] FIGYELEM ÉS SZAKAVATOTT KÉZ SZÜKSÉ[GES]

...a gyáripartban

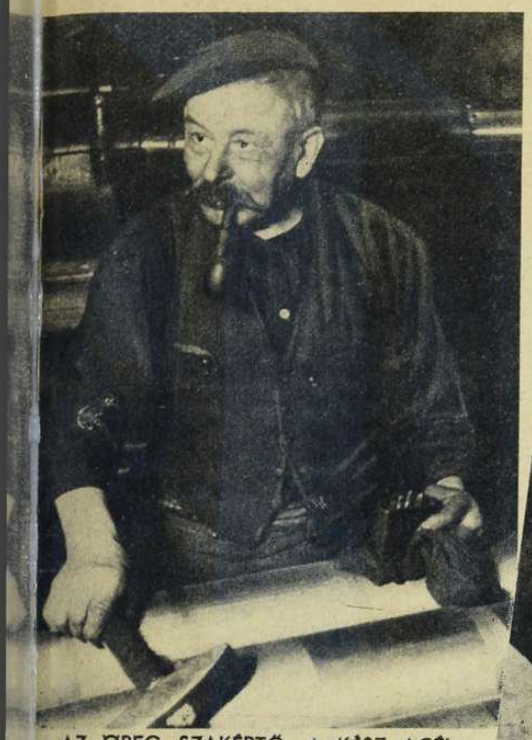

AZ ÖREG SZAKÉRTŐ A KÉSZ ACÉL-TENGELYEK MEGJELÖLÉSÉN DOLGOZIK

A MÉRNÖK MUNKÁJA ÖRKÖDIK A TERMELÉS RENDJE FÖLÖTT...

GÉPI ÉS EMBERI ERŐ.

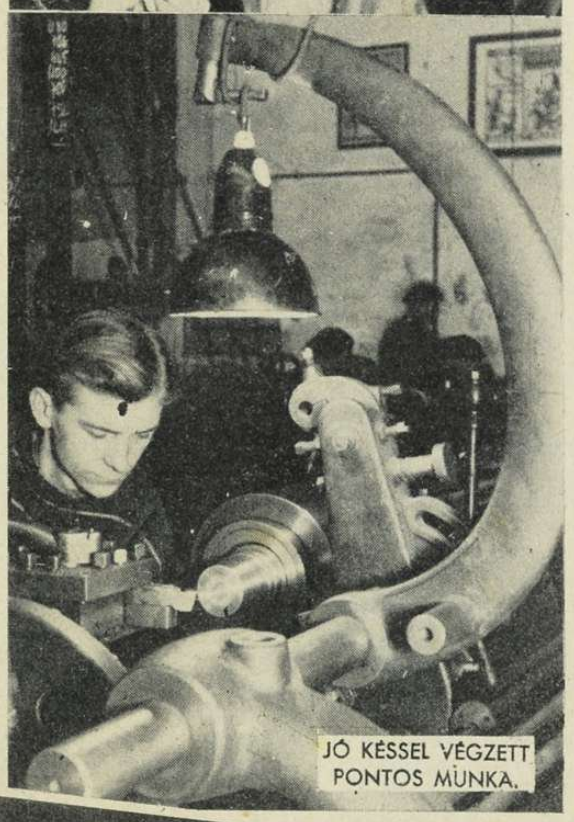

JÓ KÉSSEL VÉGZETT PONTOS MUNKA.

AZ ACÉLTENGELY MEGMUNKÁLÁSA.

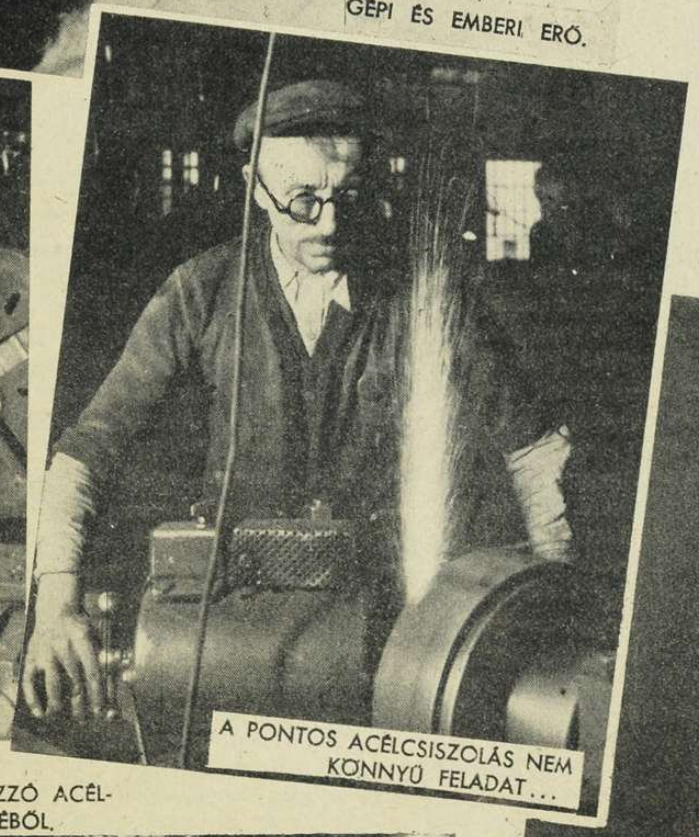

A PONTOS ACÉLCSISZOLÁS NEM KÖNNYŰ FELADAT...

DARUVAL EMELIK KI AZ IZZÓ ACÉL-TÖMBÖT A KEMENCÉBŐL.

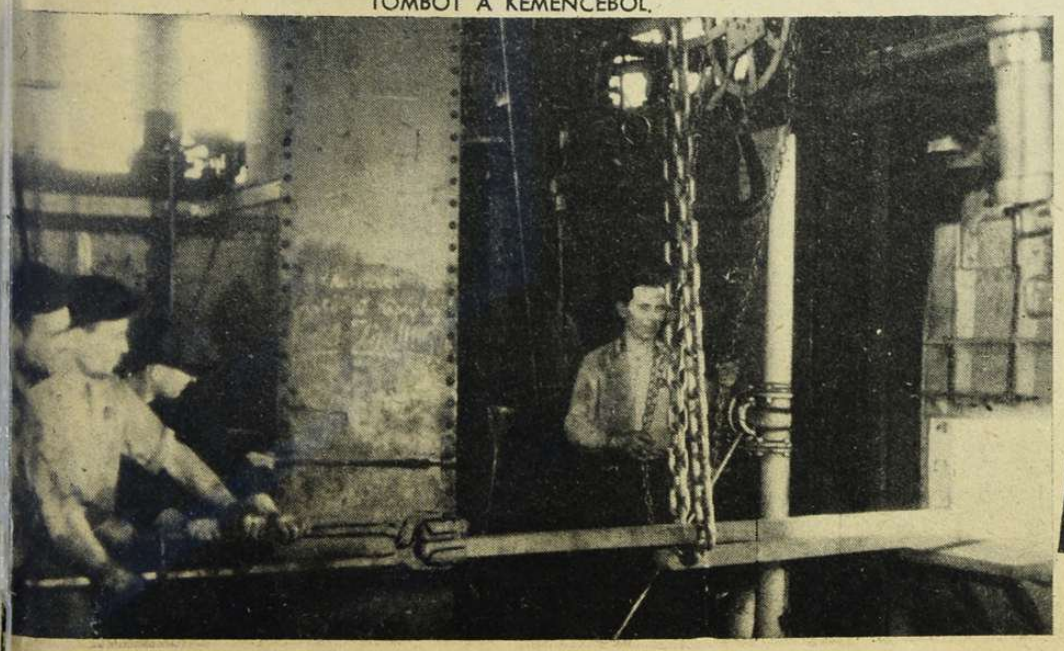

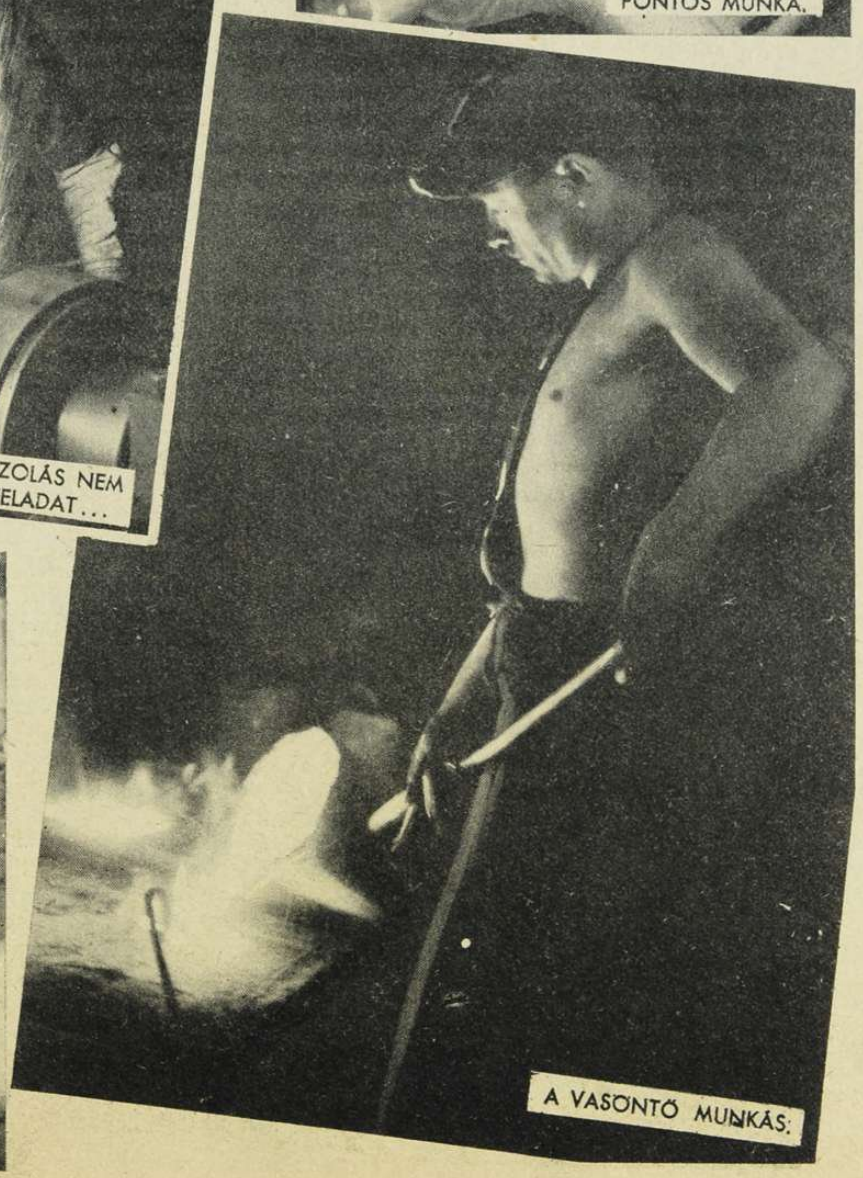

A VASÖNTŐ MUNKÁS.

AZ EMBERISÉG KARÁCSONYA

Irta: RAJNISS FERENC

„Ne csodáld, hogy azt mondom néked: Szükséges újonnan születnetek.

A szél, ahol akarja, ott fú; és zúgását hallod, de nem tudod honnét jő, vagy hová megyen. Igy van mindenki, aki Lélektől született."

(János evangéliuma 3., 7., 8.)

Mi módon születhetik az ember, ha vén? — kérdezte Nikodémus Krisztustól...

A keresztény évszázadok hosszú multjából, szentek, vértanúk, jámbor hívők, megigazult jóságban élő milliók és nemzedékek elhanyatlott életén át, felénk hallik még ma is ez a rejtelmes kérdés s hangfoszlányai süketen szétomlanak a síkokon, a hegyeken és a nagy vizek fölött. A huszadik századot írjuk, amióta a lélek legnagyobb forradalma Istenhez vezette el az európai fajtát s a pogány babonák babiloni ezerféleségét elűzte közös harangszóval. Az itt élő népek megkeresztelkedtek s az Ázsia mélyéből előretörő új honfoglalók is befogadták az igaz hitet. Mérhetetlen tiszta távlatok nyilottak meg a keresztény bölcseletben az ember előtt, ráépíteni életét a szeretet erős pilléreire az idők végezetéig. Szelidülés, irgalmasság, türelem, munkakedv, kölcsönös jóindulat és az igazság becsülete sugárzott le az Egyház tanaiból az emberi társadalmakra s megtermékenyítette a jobb jövő magvait. Közelinek látszott a földi megváltás kora, mert hit uralkodott a lelkekben...

S azóta is alig múlott el esztendő háború nélkül... Hol itt, hol ott csapott fel a láng. Ölték egymást a keresztények, szövetségben ha úgy kellett a pogánnyal s a vén Föld nem tudott megújhodni. *Az egyén megtalálta a lelkét; a közösség azonban 2000 esztendő viharaiban mindmáig hiába kereste!*

A történelemirás megfelel mindenre, okos és öreg bölcsességgel. Egyszer ez volt az ok, máskor az; — legelő kellett és szántóföld; uralkodók viaskodtak és meggyőződések; zsarnoki erők támadtak ártatlan népekre s a szabadság hősei védekeztek; a pénz, a tőke, a gazdasági hódítás betört idegen országokba, — vagy csak egyszerűen elmélyültek az *„ellentétek"* a háborús izzásig... Mind szép, elmés és megtanulandó a sok magyarázat, de egyik sem világít az emberi sors mélységeibe. Próféták, költők, írók többet éreztek meg a lényegből, mint a tudósok, akik szétboncolják a holt ismeretanyagot s újra összerakják — *holtan*...

Valami névtelen végzet űzi, hajtja az emberiséget népi, faji, nemzeti, állami és társadalmi közösségeinek véres harcaiba, valami fölötte áll és parancsot osztogat az egyénnek s valahol még hiányzik az erős szellemi híd *az egyes ember és a zárt emberi testületek között.* Az egyének, hacsak nem romlottak a szívük gyökeréig, már megértik s méltányolják egymást a közvetlen érintkezésben, de a *közösségek* talán csak új évszázadok, új próbák, sok szenvedés és csalódás után értik meg, hogy *„szükséges újonnan születni..."*

Mintha a történelmi fejlődés két óriás és egymást követő részre bomlott volna: *kereszténység a személyi viszonylatokban és kereszténység a személytelen, közösségi életformákban és szervezetekben. Az elsőben nyilvánvaló a haladás, a másodikban most éljük a világ legnagyobb válságát.*

Nem rossz a mai ember! Csak figyelni kell a milliók életét a szegénységnek és a küzdelmes munkának csodálatos kultúráját. A dolgozók szinte maradéktalan többsége *minden áldozatra kész a családjáért* s a szülők elvonják a falatot a szájuktól, hogy a gyerekük szükséget ne szenvedjen. Bámulatos az erőfeszítés, a gondos beosztás, a jövendő megtervezése, a csapások alázatos hordozása, a rend, a tisztaság ösztöne, a törvénytisztelet és a jóindulat segíteni másokon is, ha lehet. Egymással élő emberek között, ahol közvetlen az érintkezés, gyorsan kialakul a közösségi szellem a munkahelyeken, falvak, városok, szakmák, egyesületek hálózatában s mély gyökereket ver. Szeretik az emberek a tisztességes társaságot, az egymásra találást, a kis örömöket, a gondolkodó vitát, a megértést és a jóságot. Örök kár, hogy a szenzációk hajhászása mindég néhány száz korcs, beteg és bűnöző ember cselekedeteire irányította a közfigyelmet beszédben és ujságban egyaránt s több szó esett a nagyon kevesek rikító romlottságáról, mint milliók csöndes, szívós és erkölcsös életéről...

Nem rossz a mai ember sem a falvakban, sem a városok rengetegében. Még a háborúban sem rossz, mert a hűségnek, a segítő akaratnak, a bajtársi érzésnek sohasem volt az elmúlott századokban olyan bámulatra méltó általános ereje, mint ma!

Hol van hát a baj? Mi történik velünk? Miért hullanak el százezrek s miért terjed tovább a háború a világ széleinek kiégéséig?... Boldogok a tanult együgyűek, akik ezt a kísértetiesen visszhangzó kérdést néhány szóban el tudják intézni s a patent orvosságot könnyedén felajánlják az emberiség megjavításához. Boldogok, akik fölényesen ítélni tudnak s kivágják gyors felsorolásban, hogy kik a bűnösök a háború felidézésében, de az ilyen nagyzoló döntnökök vagy érdekeket szolgálnak elfogultan, vagy ami még rosszabb, — nem is tudják, hogy mi történik körülöttük és csevegnek a mélységből fellökött hullámok partraverődő habjairól...

Az egyszerű igazság annyi, hogy ezt a háborút semmiféle „jó" vezetéssel nem lehetett volna elkerülni, mert az emberiség világszervezetének mai kezdetleges formái között mindent megpróbált a tragédia elhárítására, de a kísérlet nem sikerült. A világ rossz berendezésének tehetetlenségi törvénye félelmetesen erősebb volt az összes államférfiaknál. A XX. században egy falusi bírónak sokkal tökéletesebb gépezet áll rendelkezésére a bölcs vezetéshez, mint egy világbirodalom alkotmányos miniszterelnökének.

A *Népszövetség* megalapítása óta bebizonyosodott, hogy a nemzetközi igazságtalanságokat egyelőre békés úton megszüntetni nem lehet. Az emberiség történelmi fejlődése folyamán jobbá tette az *egyént* s megjavította a nemzeti létformákat az *államszervezeteken belül*, de a szövevényes *nemzetközi viszonylatokban* nem tudott rendet teremteni. A legbonyolultabb finom óramű javítgatásához az emberiség egyetlen szerszáma a ráverő nagykalapács maradt...

Az egyén, a család, a nemzet és az állam erkölcsiségének kifejlődése megkövetelte volna a haladás alapelveinek egyidős alkalmazását az emberiség élettereinek igazságosabb megosztására is, de ezen a területen egy talpalatnyi eltolódás sem történt békés megegyezés alapján. Hiába való volt minden tárgyalás, ajánlat és felvilágosító munka, mert a régi foglalók azt hirdették Nikodémussal: „Mi módon születhetik újjá a világrend, ha vén?..."

Az emberiség eljutott szervezett életének határkérdéséhez, ahol a kisebb közületek már nem fejlődhetnek egészségesen tovább, *a nemzetközi rend megújhodása nélkül.* Az erkölcsi érzék s a tudomány és a technika káprázatos fejlődése egyformán sürgette a döntést s kiválasztotta előharcosoknak azokat a nemzeteket, amelyek szegényen is az élen haladtak a tudás, a munka, a nemzeti érzés és a szociális igazság szolgálatában.

Felkelt a szél, ahol akart s zúgását hallották a gazdag népek. Tombolt a válság, megállott a munka, elszegényedtek a világrészek, — de mereven, makacsul maradt minden a régiben. Fegyverkovácsok zaja verte fel azután a keserű csendet, tudta már mindenki, hogy a végső szó kimondásának ideje elérkezett, de a gyarmatbirodalmak és a világháborús rablások urai hallgattak. *Nem volt híd a szakadékokon át...* Avult, rozoga formák között, a névtelen mélységek szélén bénultan várta sorsát az emberiség és hitetlenül gondolt csodákra. *Nem érett a XX. század a Föld dúsgazdag lakóhelyeinek igazságos kimérésére! Hiányzik. hozzá a műszer, a szervezet és az akarat.* A nagy ítélőszék, a világtörténelem a kardra bízta jogait, mert 20 keserves esztendőt hiába adott az értelemnek és a szívnek, elrendezni a nemzetközi vitákat.

Kitört az új háború s két terméketlen, sorvasztó évtized után, az első ágyúlövés elsöpörte visszavonhatatlanul a régi rendet. Köteteket írhatnak össze most már a háború okairól és következményeiről, mert a betűkön és a futó évek véletlenségein túl még a szegény nemzetek szövetségének tökéletes veresége sem támaszthatná fel soha többé a multat! A tengelyhatalmak a *világ fejlődését* képviselik s a fegyveres útnyitás katonái ők, akik a korszerű, az új nemzetközi rend békéje felé törnek előre. Ennek a háborúnak értelme nem veszhet el s nem kaphat sebet a csatamezőkön. Minél több országot és földrészt sodortat belé a bosszú, a gyűlölet és a gyarmati érdek a végső küzdelembe, annál bizonyosabb a *teljes átszervezése az egész világnak.*

A háború kiterjesztése nem billenti el a mérleg serpenyőjét jobbra vagy balra, csak egyenletesen megterheli a kialakult frontokat, hogy nagyobb legyen a nyomor, a szerencsétlenség és a — *tanulság*...

Hogy mi lesz a közeljövőben s hogy formálódik a végcél rövid életünk folyamán, azt megmondani senki sem tudja, de annyi már feltétlenül bizonyos, hogy a vén nemzetközi élet az újjászületéstől való félelmében *a nagy küzdelem kezdetén öngyilkos lett.*

Megdöbbentők a világhelyzet nyers számadatai. Európában hadviselő államban él *320 millió* ember; háborút, vagy békét vesztett megszállott terület lakosa *184 millió* lélek és semleges államok polgára *48 millió*...

Ázsiában háborús területen él *1095 millió* ember s csak *35 milliónak* adatott meg a szerencse, hogy szorongattatásokban, de még semleges országban éljen... *Afrika* népeiből *79 millió* ember háborút viselő birodalmak és országok polgára, de még mindég *76 millió* lélek élvezi a semlegességet, francia, spanyol, belga és portugál gyarmatokon valameddig. *Ausztrália Új Zeeland* szigeteivel és *11 millió* lakosával háborús terület. Amerika népeiből pillanatnyilag *194 millió* embert lehet hadviselőnek számítani és *80 milliót* semlegesnek, de itt a határok még elmosódottak sok tekintetben.

A Föld kerekségén 2.122 millió ember háborúban él és 239 millió még semleges országokhoz tartozik! A háborús emberiség aránya száma 88·74 százalék s a semleges részé 11·26 százalék...

Hol él az olyan ember, aki nem érti meg, hogy rászakadt az egész világra az átmeneti nélkülözés és megszűnt az elzárkózás, mert *„a szél, ahol akarja, ott fú"*...

Kik a békét megpróbálták, helyt kell álljanak a háborúban is! Szegénység, nyomorúság, töméntelen nélkülözés törhet reánk, s mégis erősek kell legyünk a szívünkben minden megpróbáltatás elviselésére. *Fekete karácsony ez* s talpig vasban, harctereken küzdenek a népek elintézni fegyverrel azt, amit bölcsességgel és igazsággal rendezni a gyarló ember nem tudott. Szuronyokon vérzik a sorsunk, mert nem elég az egyéni jóság, nem elég a családi összetartás s még a belső nemzetszervezés igazságossága sem elegendő az emberiség közös boldogulásához. *A világrend újjászületése lesz a nemzetek boldogabb jövendőjének történelmi karácsonya!*

I.
DICSŐSÉGES HARCAINK

Nem a nemzeti hiúság és az öndicsekvés, hanem az ősi, magyar harci erényekkel vívott csaták áldozatos eredménye és nagy szövetségeseink teljes elismerése bizonyítják a magyar honvédség vitézségét és tudását a modern, technikai háborúban.

Katonáink nagy része itthon töltheti már a Karácsonyt, de a nemzet áhítatos emlékezettel adózik idegen földben nyugvó hőseink s a távoli harctereken küzdő katonáit a nagy ünnep szent érzéseivel köszönti.

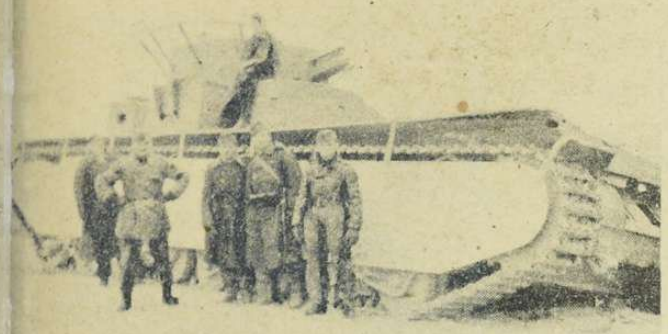

72 TONNÁS SZOVJET TANKÓRIÁS;
épúgy utolérte a végzet, mint akármelyik kisebb társát

PERCEK ALATT VERTEK HÍDAT A HONVÉD ÁRKÁSZOK,
amelyen a páncélosok védelme alatt indul rohamra a honvédcsapat

A KRIVOJROGI FOGOLYTÁBORBAN HUSZONÖTEZER BOLSEVISTA — ÖRÜL A FOGSÁGNAK

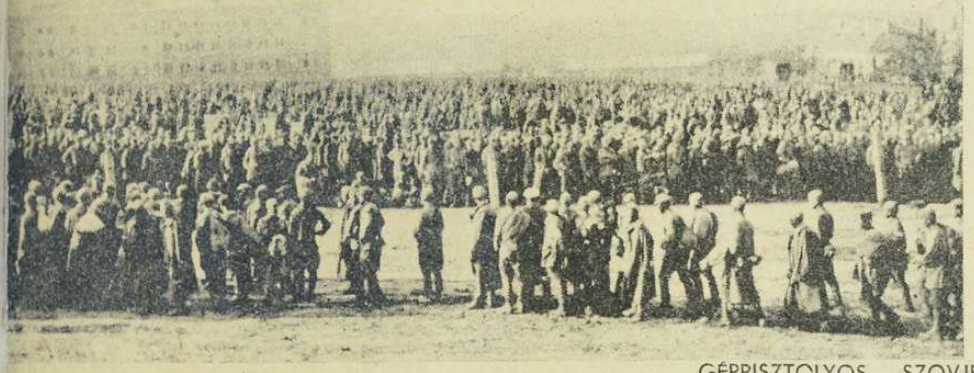

GÉPPISZTOLYOS „SZOVJET AMAZON" magyar fogságban; tekintetében ugyanaz az alattomos, primitív gyűlölet villog, ami a mögötte álló „partizán" arcát is állativá torzítja.

GYŐZTES HARCOK UTÁN
rántottát sütnek a honvédek — néhány tojásból; a tábori tűzhely „kéménye" valamikor tölcsér lehetett

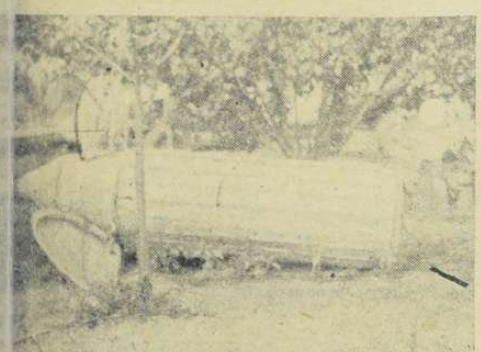

„SZENZÁCIÓS" SZOVJET-TALÁLMÁNY:
óriási repülőbomba, benne 200 drb. termitbombával. Egyetlen hibája, hogy ritkán robban. Szemre valóban félelmetes az óriásbomba; honvédeink azonban már jól ismerik a gyöngéjét

Kitüntetettek névsora

A Magyar Kis Ezüst Vitézségi Érmet: Hessler István tart. tiz. c. szakaszvezető, Hell József tsz. szakaszvezető, Joó Mihály tart. tizedes, Halmosi István ht. szkvő c. őrmester, dr. Mucsányi Pál hdp. őrmester, Major Sándor ht. őrmester, Major András tizedes, Szilágyi András tart. tizedes, Tóth József c. szakaszvezető, Szabó László tsz. szakaszvezető, Kun Ferenc tsz. szakaszvezető, Pálmány István tart. tizedes, Baráth János tsz. szakaszvezető, Kristóffy Tamás hdp. őrmester, vitéz Karczag János ht. őrmester.

A Magyar Bronz Vitézségi Érmet: Rácz Károly tart. tizedes, Botos János tart. tizedes, Papp János tart. honvéd, Bodnár Gábor honvéd, Hübner Gásztáv honv. c. őrvezető, Gárdonyi Mihály tart. honvéd, Kanalas László honvéd, vitéz Gömöri Károly ht. c. őrmester, Pauer László tsz. szakaszvezető, Berta László tizedes, Szabó Lajos tsz. szakaszvezető, Fekete János tsz. szakaszvezető, Cserenyecz János őrvezető, Tóth József honvéd, Hatvani Sándor hdp. c. őrmester, Kiss István tsz. szakaszvezető, Éltes Dénes c. őrvezető, Macsuga József tart. honvéd, Szász Gyula honvéd, Hegyes Miklós c. őrvezető.

A Magyar Bronz Érdemérmet kapták a hadiszalagon: Horváth Péter ht. törzsőrmester, Dudás János ht. patk. c. őrmester, Széplaki Péter tart. c. tizedes, Vida József tart. tizedes, valamint a hadtápszolgálat közben életét vesztett J. Kovács Gergely tart. honvéd.

A Magyar Bronz Érdemkeresztet kapta a hadiszalagon: Ferenczi Márton, a miskolci VII. csendőrkerület állományába tartozó alhadnagy egy földreszállott orosz ejtőernyős személyes bátorsággal történt elfogásáért.

TÁBORI MISE, VALAHOL A SZOVJETFRONTON

ÁLDOZÁS A TÁBORI MISÉN;
a harcokban elszántan küzdő honvédek mély alázattal hajtják meg fejüket...

II. A szovjetfron

1 HÓLEPEL REJTI A HARCI GÉPET
a napsütéses bokrok között, de mindennapos útját elvégzi az ellenséges állások hátában s rátámad a katonai célpontokra.

4 ALIG LÁTSZIK A HARCI VONAL,
de gyilkos tűz fogadja a kitörésre parancsolt vörös csapatokat.

5 AZ OSSZEOMLÓ TÁMADÁSBAN ELFOGOTT SZOVJETKATONA RESZKETVE SZÁMOL BE ÉLMÉNYEIRŐL...

7 A HADOSZTÁLYPARANCSNOK LÁTOGATÁSA AZ ELSŐ VONALBAN. NAGYKABÁT NÉLKÜL SZERET SÉTÁLNI A TÁBORNOK ÚR...

A kiegyenesített arcvonalakon mennydörög az ágyú s rohamok zaja veri fel a téli csendet. **Nincs nyugalom és pihenés sehol.** Elkészültek a téli szállások, mélyebbre húzódtak a földbe a sáncos védelmi vonalak s a fegyverek roppant tűzereje tartja távol az ellenséget, vagy hullatja véres halmokba a makacs támadókat. **A front mögött élénk és dolgos az élet. Kiépülnek az utak, megszerveződik pontosan az utánpótlás s elkészül minden az új hadműveletekre.** Csak a keleti puszták embertelen téli hidege akadályozza a végső leszámolást, de ha megenyhül az időjárás, tovább lódul a mozgó háború az európai kultúra védelmében. A beállott látszólagos megmerevedés bármelyik napon megszűnhetik s a repülőgépek és páncélosok áradata megindulhat a kitűzött célok felé. **Az indulási parancs készen találja a szövetséges seregeket a keresztes hadjárat győzelmes befejezésére.**

2 LENINGRÁD FOLOTT,
a kemény katonák kiskabátban indulnak harcba a szovjet ellen.

9 A VOLGA PARTJÁN
sűrű járőrök figyelik a vörös csapatok minden mozdulatát

6 CSAK ÚGY PIPASZÓ MELLETT
még egy elkódorgott vörös katonát illetékes helyére kísérnek

15 A KARÁCSONYI CSOMAGOK KIOSZTÁSA
elhozza a távoli otthon drága hangulatát a szovjetföldre, a hősivatagba...

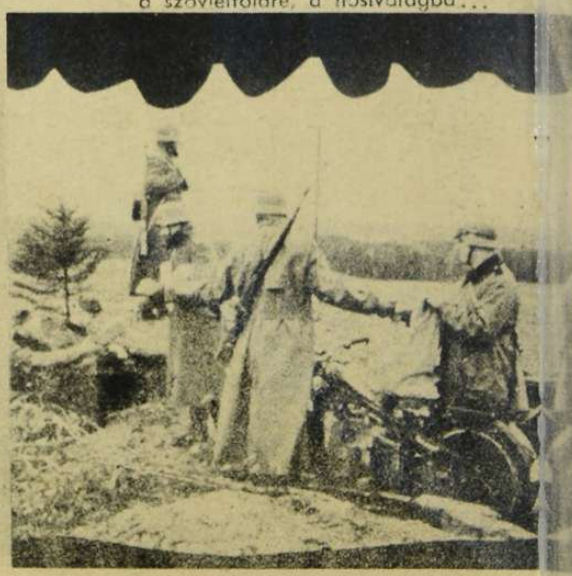

8 SOK SZÁZ KILOMÉTERREL FELJEBB,
a Jeges-tenger partján, az északsarki kutya a hasznos segítőtársa a járőröknek

végtelen hómezőin

10 MOSZKVÁNAK NINCS NYUGTA.
Sűrű füstfelhők gomolyognak a hatalmas város fölött, nyomai az eredményes stukatámadásnak

3 ROHAN AZ ŐR A JELENTÉSSEL:
„Leningrádból újra kitört egy szovjetcsapat!"

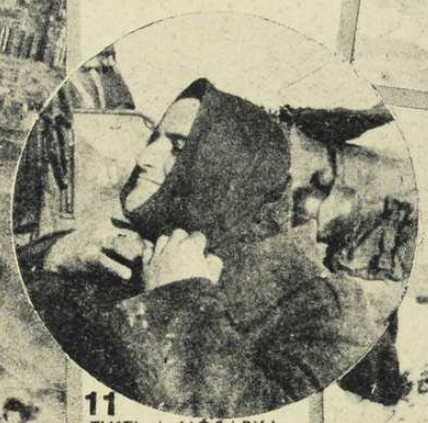

11 ELKEL A HÓSAPKA...

12 BERENDEZIK
hosszabb tartózkodásra a fedezéket

13 CSÍNOS FAHÁZAK
készülnek csodálatos gyorsasággal a harcvonal mögött

14 A FŰRÉSZELÉST MINDENKI MEGPRÓBÁLJA

17 MEGSZÓLAL A HARMONIKA. Béke árad szét s egyszerű emberi vidámság a fedezékben, — de csak azokra, akik éppen pihenőn vannak. A harc nem szünetel, sem éjszakon, sem délen s a háború lelke a lövészárkokban él

16 ELKÉSZÜL A KARÁCSONYFA
s a halállal százszor találkozó bátor katonák tiszta gyermekemlékekkel nézik a gyertyafényes, csillogó csodát...

18 ...ahol a katonák feszülten figyelik a légiharcot a fejük fölött...

KELET-KARÉLIA TÉLI SZÉPSÉGE. Ezen a vadregényes tájon született meg a finn hőskölteméný: a Kalevala...

III. A finn nemzeti célok megvalósulnak...

CSIKORGÓ HIDEGBEN, FAGYBAN, A FINN HADSEREG MEGVÉDI AZ ELÉRT SIKEREKET. A harci egységek gyors mozgásához jó szerszám a kézi szánkó az erdők úttalan mélyén, mert könnyen szállítható raita a nehezebb fegyverzet és a lőszer.

A magyarság testvérnépe, évezredes vérhullatás után, a szovjet ellen vívta meg történelmének legkegyetlenebb csatáit s amikor már úgy látszott, hogy az első háború rengeteg áldozata hiábavaló volt, akkor ütött a felragyogó igazság órája és **Suomi új harcok vitézségével visszaszerezte ősi földjét, az elszakított Kelet-Karéliával együtt. Hangő** elfoglalása volt az utolsó nagy haditett s minden finn város és falu, fel a tundrák északi világáig mámorosan megünnepelte a győzelem napját. **A finn hadsereg Mannerheim marsall vezetése alatt tovább harcol, hogy az elért eredményeket örök időkre biztosítsa a brutális szovjet támadások ellen.** A finn nép a munkának és a kultúrának él, de a fegyvert csak akkor teszi le, ha a tartós, hosszú béke és a nemzeti biztonság előfeltételeit az új Európa katonái diadalmasan megteremtik!...

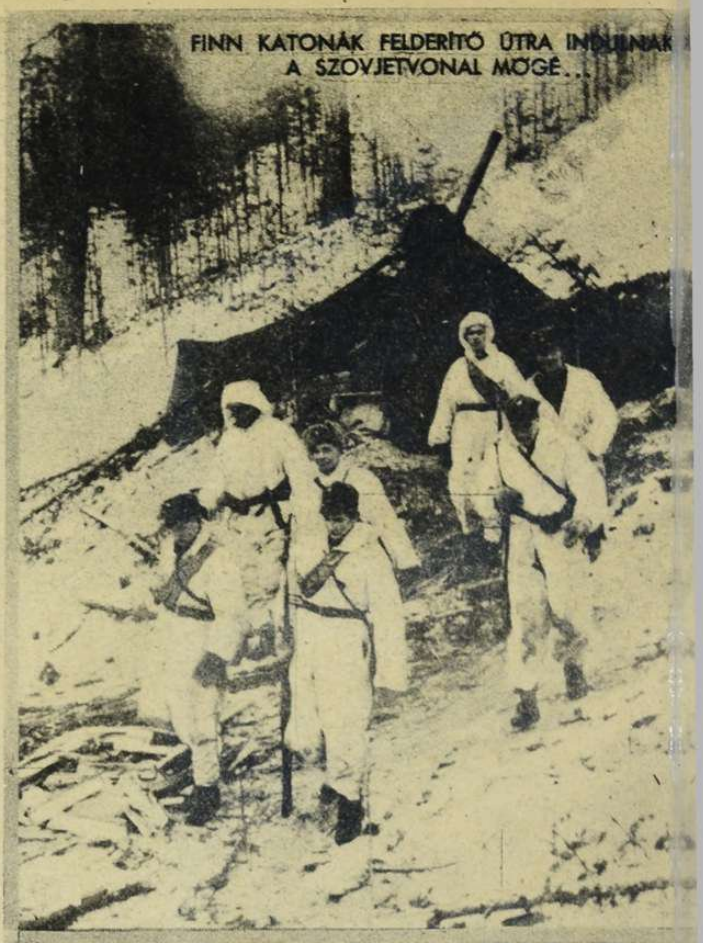

FINN KATONÁK FELDERÍTŐ ÚTRA INDULNAK A SZOVJETVONAL MÖGÉ...

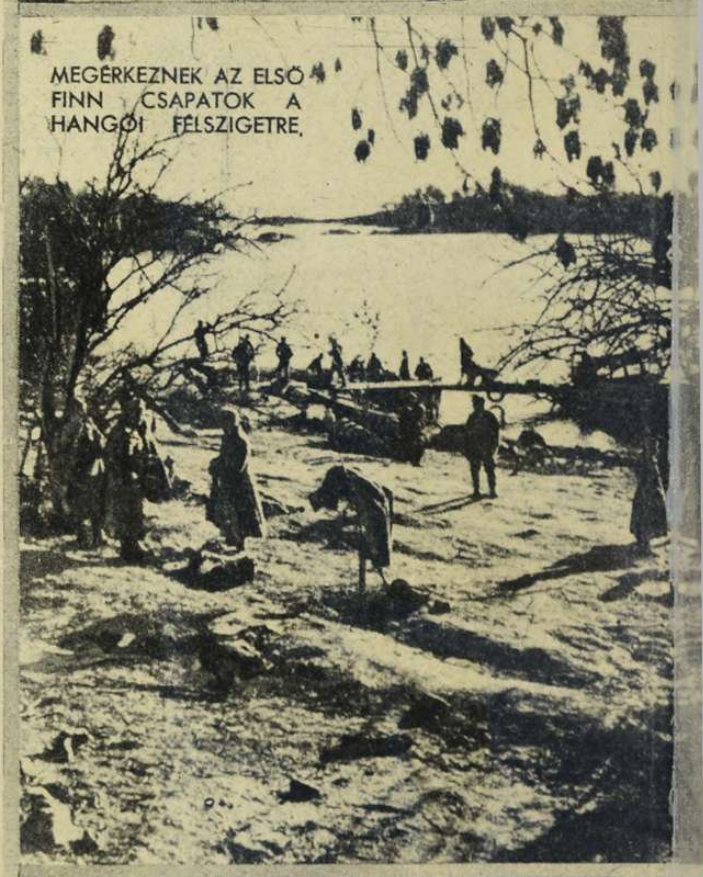

MEGÉRKEZNEK AZ ELSŐ FINN CSAPATOK A HANGÓI FÉLSZIGETRE.

A „lotta"-kisasszony sátra a hangői fronton.

FINN JÁRŐROK A SZOVJET-ÁLLÁSOK ELŐTT.

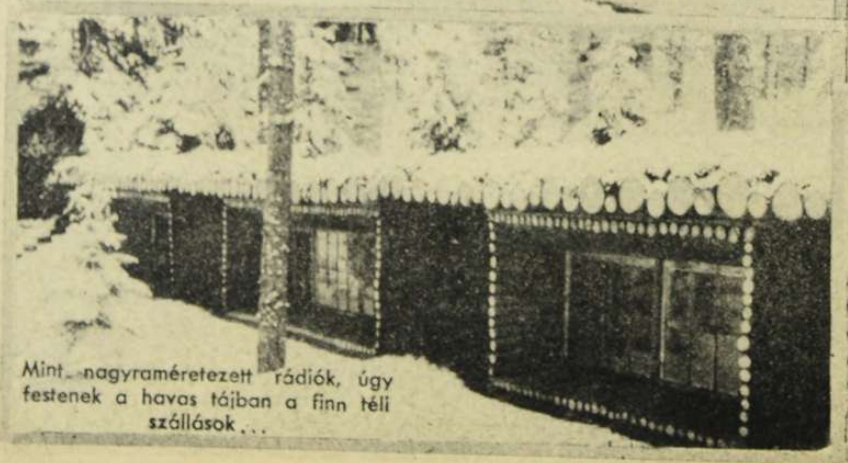

Mint nagyraméretezett rádiók, úgy festenek a havas tájban a finn téli szállások...

A PARANCSNOKI FEDEZÉK BEJÁRATA.

EGY KELETKARÉLIAI TEMPLOMBÓL A SZOVJET HORDÁK KIDOBÁLTÁK A SZENTKÉPEKET. A megsérült festményeket karácsonyra már visszakerülnek méltó helyükre s a rendeltetésének visszaadott templomban felbúg az orgona, Krisztus születésének örömére...

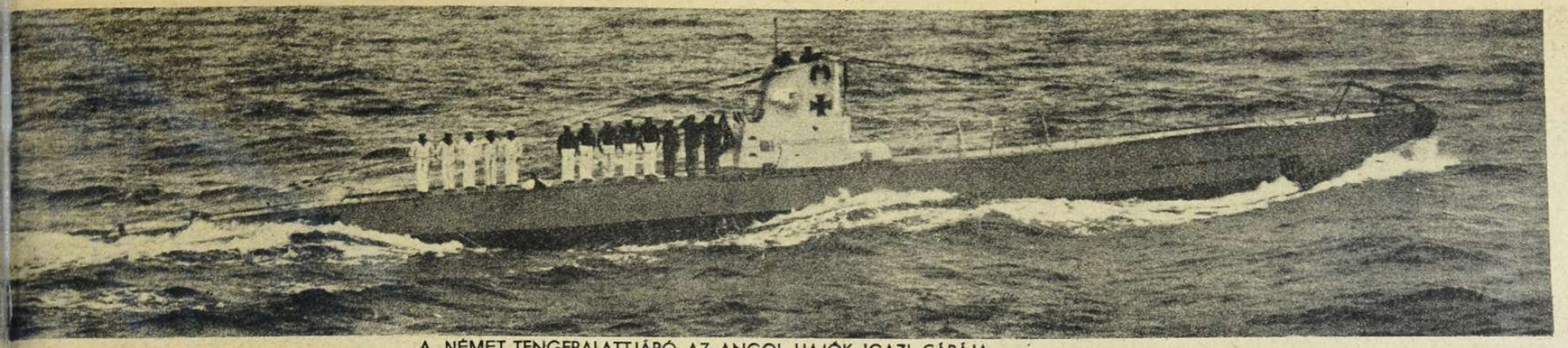

A NÉMET TENGERALATTJÁRÓ AZ ANGOL HAJÓK IGAZI CÁPÁJA...

V. HÁBORÚ AZ EURÓPAI TENGEREKEN

GYORSNASZÁD MEGÓVJA A PARTOKAT VÁRATLAN MEGLEPETÉSTŐL S BÁTRAN ÁTÁMAD A NAGYOBB HADIHAJÓKRA IS.

Anglia és a szovjet hajóhadának egyidős pusztításában s a partmenti nehéz ütközetekben, az év folyamán bámulatos eredményeket jegyzett fel Németország és Olaszország tengeri és légi hadereje. A tengeralattjárók, a repülőgépek és újabban a kis hajóegységek hősi harca ragyogó lapokra kerül az új Európáért vívott küzdelem történetében. A tengerészek és a repülők apasztották le felére az angol kereskedelmi hajózás rendelkezésére álló hajóürtartalmat s **ez a veszteség, Japán hadbalépésével és Amerika veszedelmes elfoglaltságával, csak a most következő hónapokban érezteti majd kegyetlen hatását.** Az angol szigetország ellátása már hosszú idők óta az amerikai kisegítés mértékétől függ. Az európai vizeken kívül fekvő brit birodalmi forgalmat a háború folyamán átvette az Egyesült Államok kereskedelmi flottája, tehermentesíteni az anyaország égetően szükséges hajóállományát a hosszabb utaktól. Csak az volt a baj, hogy a **tengelyhatalmak állandóan több tonnát süllyesztettek el, mint amennyit Amerika felszabadított s a közeljövőben csak az arányszám további romlása várható.**

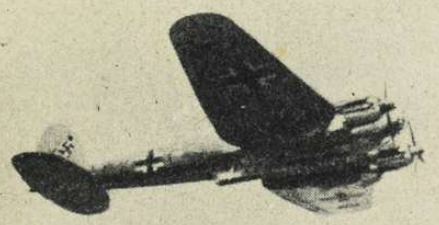

ÚTBAN AZ ÉGEI-TENGER SZIGETEIN ÁT AZ AFRIKAI PARTOK FELÉ...

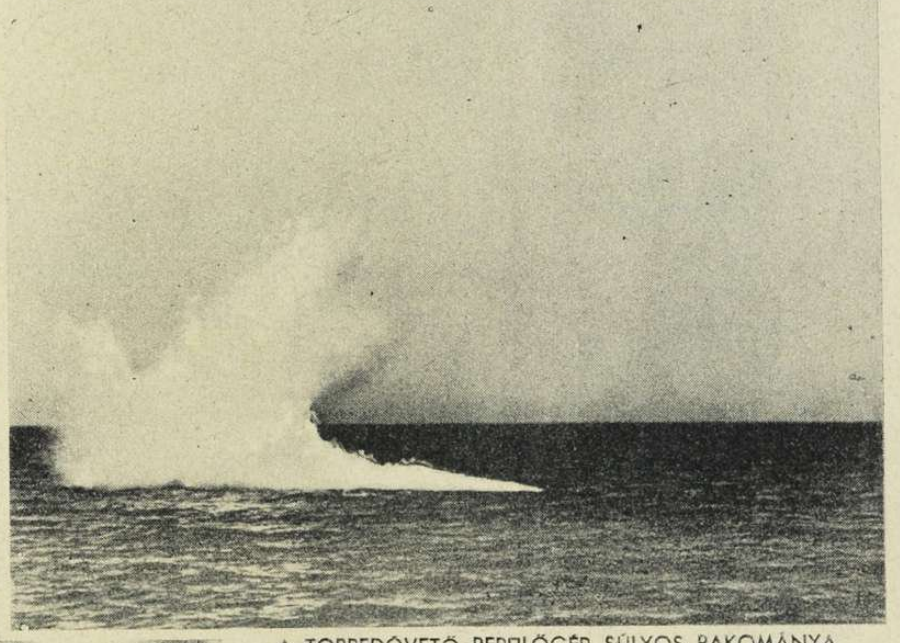

A TORPEDÓVETŐ REPÜLŐGÉP SÚLYOS RAKOMÁNYA RÁCSAPÓDIK A TENGER VIZÉRE...

KRONSTADTI DRÁMA.

Egy súlyosan sérült szovjetrombolót bevontatnak a kikötőbe (1.) A hajó nyomában szélesen úszik a szétlőtt tartályból az olaj (2.), a kronstadti világítótorony (3.) és a szovjet segédhajó között. (4.)

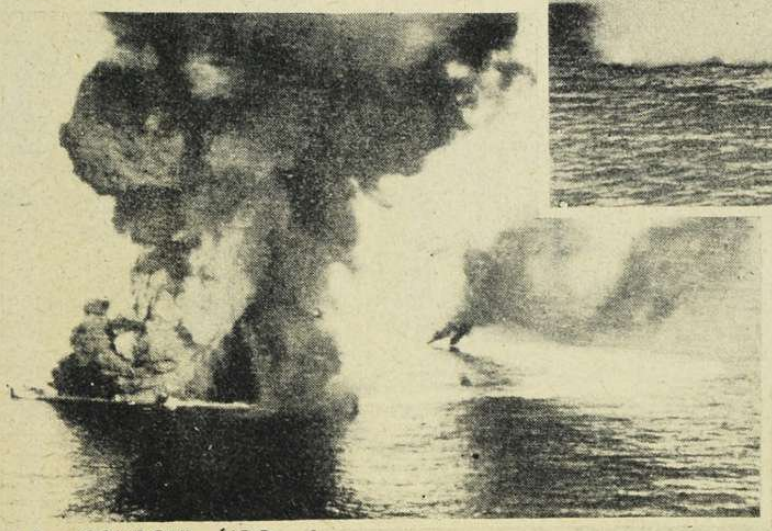

A „CONDOR" ÁLDOZATA A LA MANCHE-CSATORNÁBAN.

Karavánból kibombázott nagy kereskedelmi hajó tűzbe borul az óceánon

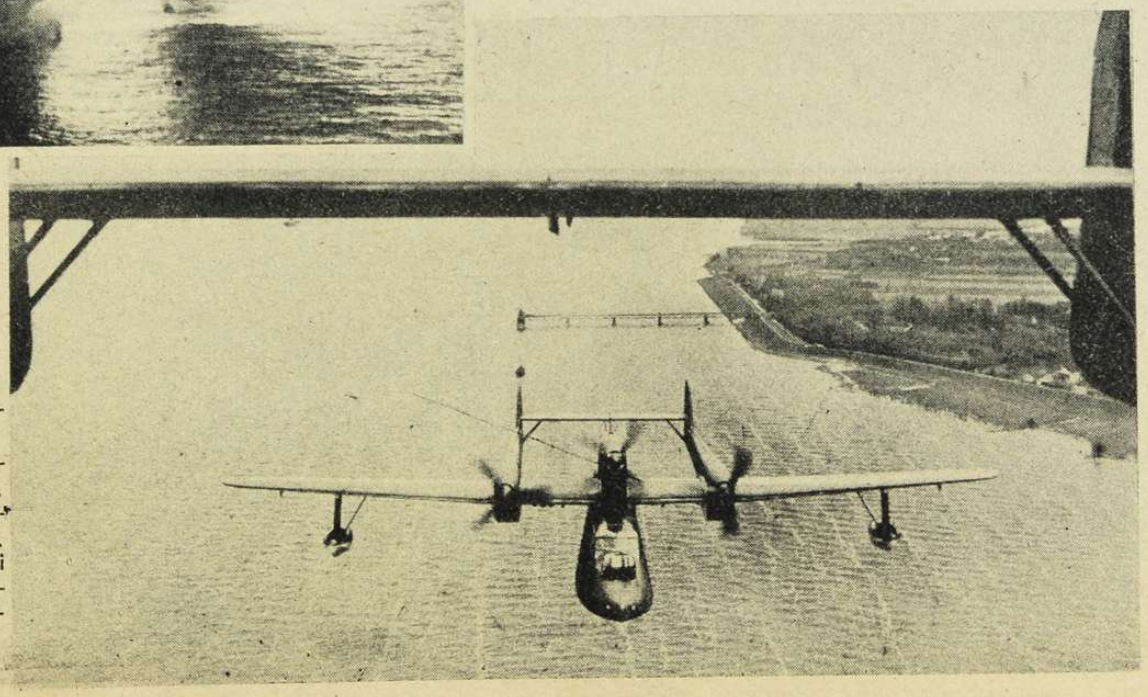

AZ ÚJ TENGERI FELDERÍTŐ, A BV 138.

Az angliai fegyveres felderítés legkiválóbb gépe. Ágyúkkal és gépfegyverekkel van felszerelve... A tengeri csata eszközei csodálatosan tökéletesednek a háború folyamán...

V. Az afrikai

Halvány minden jelző a marmarikai harcok érzékeltetésére! Páncélos roham, kézitusa, légi ütközet, tüzérségi párbaj, erődostrom, kitörés, sivatagi harc s tengerparti küzdelem hajók, repülőgépek, géppuskások és gyalogcsapatok között, — sohasem keveredett még össze olyan változatosan és véresen, mint az északafrikai fronton, ahol **az olasz és a német maroknyi haderő, most már milliós angol hadsereggel verekszik.** Anglia a **világbirodalom** tekintélyéért küzd; két világrész népeit próbálja megfélemlíteni a várt eredménnyel s **tudja, hogy a sikertelenség**

OLASZ-NÉMET REPÜLŐTÉR A SIVATAG SZÉLÉN. Néhány pálma, néhány táborház s pár hordó benzin a „berendezés", de az angolok súlyos támadására ez is elegendő.

SZIDI REZEGH FOLOTT TÁMADÁSRA INDULNAK A STUKÁK S BELEAVATKOZNAK A FOLDÖN DÜLÖ HARCOKBA.

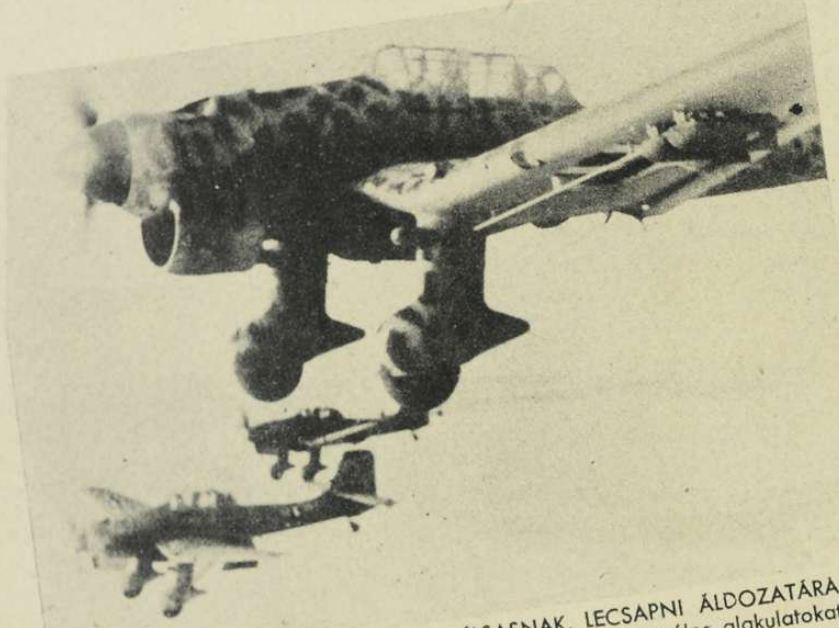

MINTHA KARMAI LENNÉNEK AZ ACÉLSASNAK, LECSAPNI ÁLDOZATÁRA... A Ju 87 típusú zuhanóbombázók raja keresi az angol páncélos alakulatokat...

KICSERÉLIK A STUKA MOTORJÁT ÉS SZÁRNYAIT. Szerencsésen visszaérkezett a hatalmas gép a harcból, súlyos roncsolásokkal. Az egyszerű szabadtéri javítóműhelyben új motort szerelnek a zuhanóbombázó épen maradt törzsébe s a hasznavehetetlenre lőtt szárnyat is újjal pótolják...

A HATALMAS ÁGYÚT BELÉPI A SIVATAG FELVERT HOMOKJA

KOZELHARC TOBRUKNÁL, AZ ANGOL DRÓTSOVÉNYEK ELÖTT.

EZ A HÍRES SÜNDISZNÓ!

Északra a páncélos egységek úgy helyezkednek el teljes körben, hogy minden ágyúcsövük a bizonytalan sivatagra néz a világ négy tája felé. A „sündisznón" kívül erős tábori őrség vigyáz és figyel...

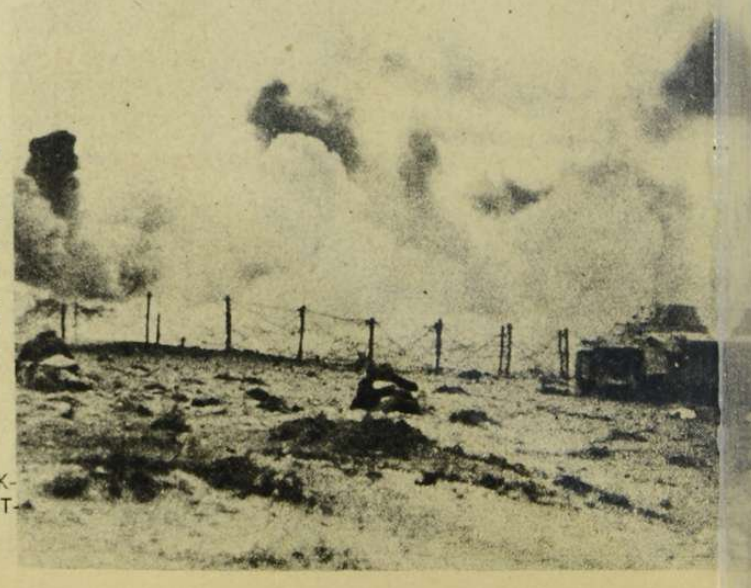

csatatereken

megrendíti most már véglegesen a hatalmát a közelkeleten. Négy hét óta dühöng az ütközetek szélesre húzott sorozata, egymást érik a vad támadások s Anglia minden felhajtható tartalékát harcba küldi. Egyiptomból ömlik az anyag és az ember a marmarikai térségbe s csak a halálraszánt hősiség és a katonai vezetés felülmúlhatatlan fölénye tudhatta **visszaverni** a brit birodalom erőinek eddig legnagyobb támadását. **A tengelyhatalmak afrikai csapatai nem ünnepelhetnek Karácsonyt. Harc az osztályrészük életre-halálra, a zsákmányát féltő brit keselyű ellen!**

A SIVATAG ARABS FIAI AZ ELHÚZÓ HATALMAS REPÜLŐGÉPEKET BÁMULJÁK...

LELÖTT ANGOL GÉP LÁNGOKBAN.

SIVATAGI FELVONULÁS A TÁBORBÓL A VÁRATLANUL KIALAKULT ÚJ HARCTÉR FELÉ.

A FELDERÍTŐ CSAPATRÉSZEK HATALMAS IRAMBAN ROHANNÁK ELŐRE.

HOGY HARCOL ANGLIA?

A marmarikai csatákban foglyul ejtett „angolok"... Gyapjas hajú négerekkel rohamoztatják a veszélyes pontokat Albion okos fiai. Meghalni a néger is jó, ha nyomában az angol győzhet...

Kézitusában elfogott angol katonát hoz keresztül az első vonalon az olasz harcos. Tommy szabályosan tartja a kezeit...

Egy csodálkozó, bárgyú délafrikai néger, aki Szollumnál addig küzdött Churchill és Roosevelt 8 pontjáért, amíg fogságba esett. Most már volna ideje tanulni, de évek alatt sem érti meg, hogy mi is a fránya demokrácia — s neki van igaza...

A HÉT TÉRKÉPE

VI. Japán megmutatja

TENGERÉSZRIADÓ A SHANGHÁJI OBOLBEN.

Az európai ember nehezen igazodik el a távolkelet bonyolult kérdései között, de azt világosan látja, hogy **Keletázsia sok százmilliós néptengeréből magasan kiemelkedik a vezetésre hivatott japán nemzet,** amely meglepően rövid idő alatt, vasszorgalommal, fegyelemmel és hallatlan akaraterővel elsajátított mindent, amit a nyugat adhatott, anélkül, hogy az iparosodott fehér államok társadalombontó betegségeit is átvette volna. **Japán a világ csodája s rejtelme, a múlt és a jelen erőinek finom kiegyensúlyozásában...** Ez a harcos nemzetállam magára vállalta a nagyázsiai rend megteremtésének súlyos feladatát, amelynek megoldásához **elsősorban az angolszász gyarmati uralom és befolyás megszüntetése szükséges.** Japán két évtized türelmes munkájával próbálta létrehozni a békés kiegyezést, de törekvéseire a válasz bojkott, zárlat, bekerítés és ellenfeleinek felbujtatása volt. **Elkerülhetetlenül robbant ki a háború a távolkeleten s Japán a tengelyhatalmak világszövetségében vívja meg a világháborút, olyan indulási sikerekkel, amelyek megdermesztették a demokráciákat, de nem tették elbizakodottá a japán hadvezetőséget. Nippon katonái halni tudnak s életet nyernek nemzetüknek...**

JAPÁN CSATAHAJÓ A SHANGHÁJI IDEGEN NEGYED ELŐTT, AMELYET A JAPÁN TENGERÉSZEK A HÁBORÚ MÁSODIK NAPJÁN MEGSZÁLLOTTAK.

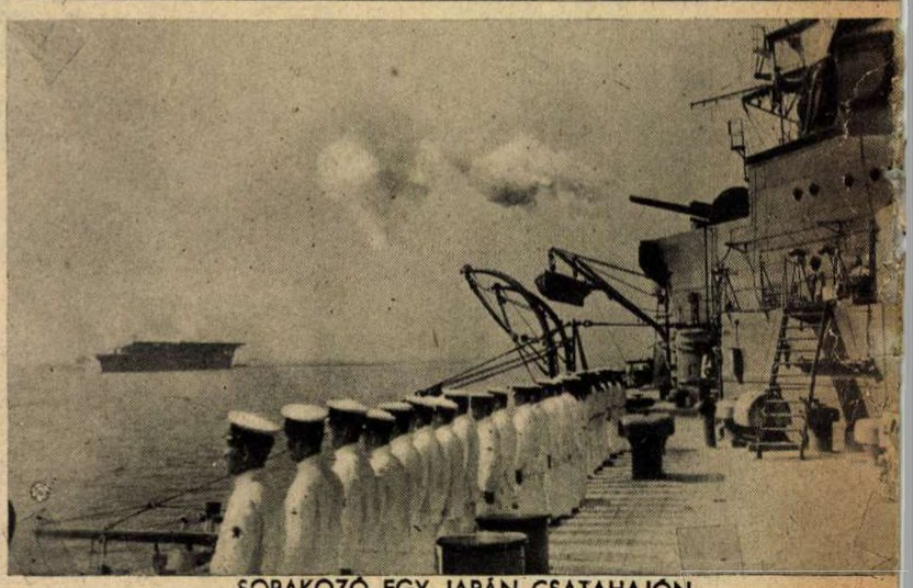

SORAKOZÓ EGY JAPÁN CSATAHAJÓN.

HÚLL A JAPÁN BOMBA AZ ELLENSÉGES ÁLLÁSOKRA.

GYALOGOS JAPÁN CSAPATOK ELŐNYOMULÁSA AZ INDOKÍNAI HATÁRON.

BOMBASZÁLLÍTÁS A JAPÁN HARCI REPÜLŐGÉPHEZ.

erejét

BEVONULÁS AZ ANGOL ÉS AMERIKAI BANKOK FELLEGVÁRÁBA...

KIFUT A JAPÁN FLOTTA A NYILT TENGERRE. Az anyahajóról felszállt repülőgépek előrezúgnak romboló útjukon...

IAPÁN HAJÓÁGYÚ SZÓRJA A HALÁLT...

DÉL-INDOKÍNÁBAN VIHAROS LELKESEDÉSSEL FOGADJA A LAKOSSÁG A BEÉRKEZŐ ÚJ JAPÁN CSAPATOKAT.

A KIKÖTŐBŐL TEHERGÉPKOCSIKON SIETNEK A FRISS CSAPATOK A HARCI VONALBA.

HAJNALI ELŐNYOMULÁS A KÍNAI PARTOKON.

HONGKONG: AZ ELSŐ NAGY SZÁRAZFÖLDI HARCOK CÉLJA ÉS ÉRTELME. Fényben úszik az európai negyed, az angol uralom utolsó vára a kínai partvidéken, — de most már vaksötét a város: lehúnyta villanyszemeit s csak a japán győzelem után nyitja fel újra...

HEGYNEK FEL!
Japán gyalogosok sajátos módszerrel segítenek a lovaknak.

KELETÁZSIA ARCA:
Százmilliók vonását tükrözi szemeiben, s az egyszerű életörömöt a természet gazdagságának és az ember szegénységének földjén...

AZ ARANY BUDDHA HÍVŐJE A MALÁJ FÉL SZIGETEN...

ELŐSZÖR FÉNYKÉPEZETT MALÁJOK.

ÁZSIA

Japán nem áll egyedül az óriás ázsiai térben a közös rend, a faji és népi összefogás követelésével és akaratával! Az angolszász gyarmati politika mindenütt gátat vet a távolkeleti népek öntudatának kifejtése elé, de az idők szavát jobban megértő fiatalságban és a tanult rétegekben már gyökeret vert a közös sorsnak és rendeltetésnek felismerése. **A 450 millió kinai, a 46 millió indokinai, a 70 milliós maláj törzs, a 13 milliós mandzsu nép és a japán nemzet fiai között, 750 millió lélek szétszórt szárazföldi és szigetvilági hazájában, a sok feszültségen és ellentmondáson túl, a barátságnak, a közösség erős hitének és az együttes boldogulás akaratának is rengeteg szála fejlődött ki eleven élettel az utolsó két évtizedben.** Indokinában, Thaiföldön, Burmában, Brit Malája területén, a Fülöp-szigeteken és Amerika más csendes-óceáni szigetein az őslakosság túlnyomó nagy része a japánokkal tart s nyíltan vagy titokban Nippon győzelmét várja. Thaiföld gyors és határozott állásfoglalása és fegyveres szövetsége Japánnal, csak szimbóluma és kezdete az ázsiai ébredésnek, amely titokzatos nyugtalansággal lázba veri a távolkeletet. Japán lelke és kultúrája áll a legközelebb ezekhez az ázsiai népekhez s **hosszú álmuk után, csak Japán vezetheti őket előre a szabad művelődés és a gazdasági haladás útjain.**

Képeinken az ázsiai háború terében élő népek világát mutatjuk be, mert a nagy vihar nyomában még sokszor találkozunk az ismeretlen, de nagy belső forrongásban formálódó arculatával a Távolkeletnek...

BURMAI TEMPLOMSZOBOR,
primitív művészete egy elhanyatlott kultúrának, amely újra kivirágozhat...

A „HÉT TITOK TAVA" A BURMAI MEKTILLÁBAN.

ÁZSIA SZÉPSÉGE A KÍNAI HATÁRON...

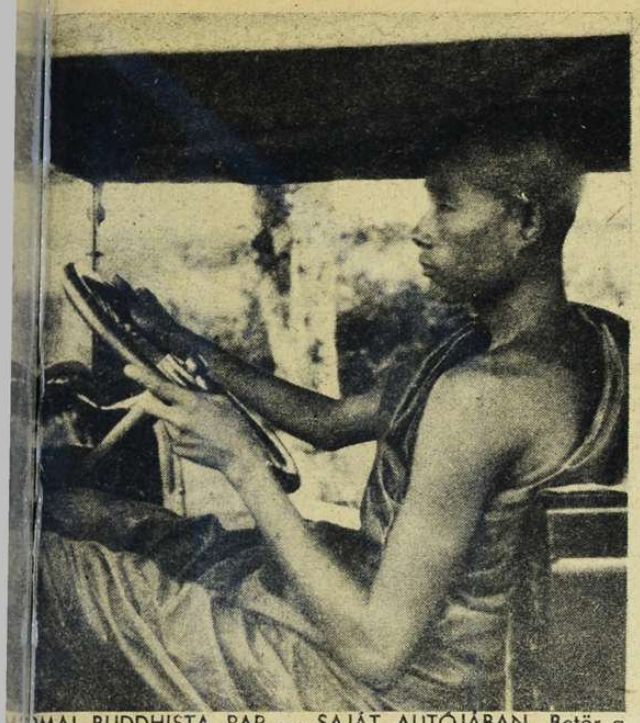

RMAI BUDDHISTA PAP — SAJÁT AUTÓJÁBAN. Betör a lizáció az őserdők mélyén épült városokba s megváltoztatja életet, a szokásokat és — a politikai gondolkodást is . .

ÉSZAKBURMAI ANYA A GYERMEKÉVEL.

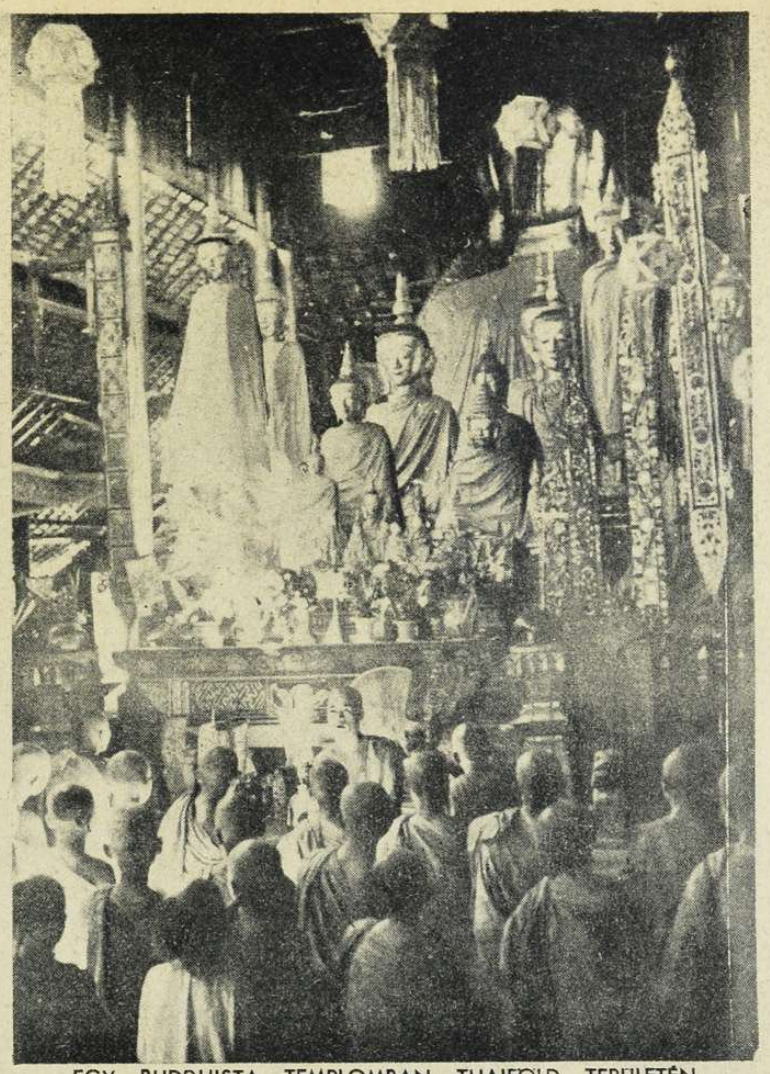

EGY BUDDHISTA TEMPLOMBAN THAIFÖLD TERÜLETÉN: sok titok, sok szépség és ősi erkölcs él falai között.

ÉBREDÉSE

MALÁJ NÉPVISELET. szoknyák s a ken- ők határozottan em- keztetnek egyes ma- yar vidékek népvise- letére.

ERŐ ÉS BARÁTSÁG. Thaiföld csatahajója, a „Dhonburi". Japán- ban készült, de le- génysége és tisztjei sziámiak. Az ágyú csővédőjén művészi munka díszeleg a mo- dern technika meg- szépítésére. A véd- szerkezet már lekerült az ágyúról. Thaiföld is harcol az új ázsiai rendért . . .

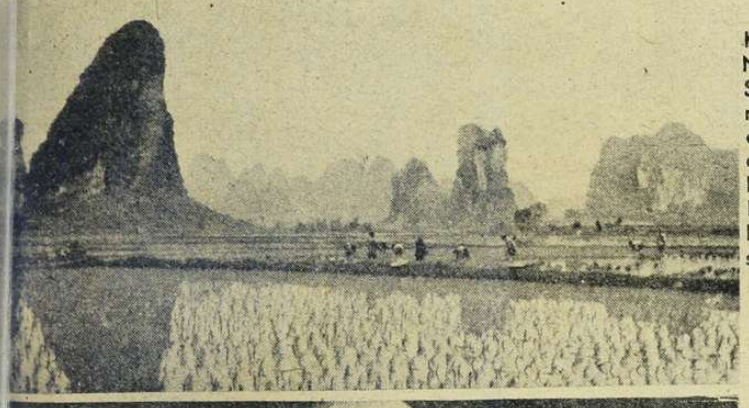

KWANGSI, A KÍNAI MESEORSZÁG Sziklacsúcsok ezrei merednek az égnek s közöttük dolgoznak az emberek a rizsföldeken. Minden szik- lát jó és rossz szellemekről ne- veztek el . . .

KELET MÉRGE: AZ ÓPIUM . . . Hiába tiltakoznak ellene a fai legjobb fiai, mert az ópiumkereskedelem hosszú évtizedek óta a legvirágzóbb üzlete, sainos, sok fehér keres- kedőnek is az ázsiai népek között . . .

XII. PIUS PÁPA

A PÁPAI TUDOMÁNYOS AKADÉMIA ÜLÉSÉN.

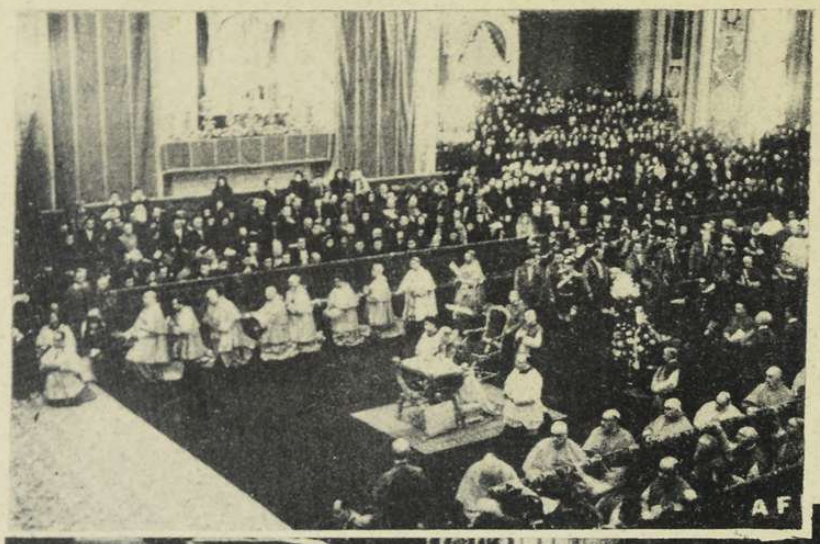

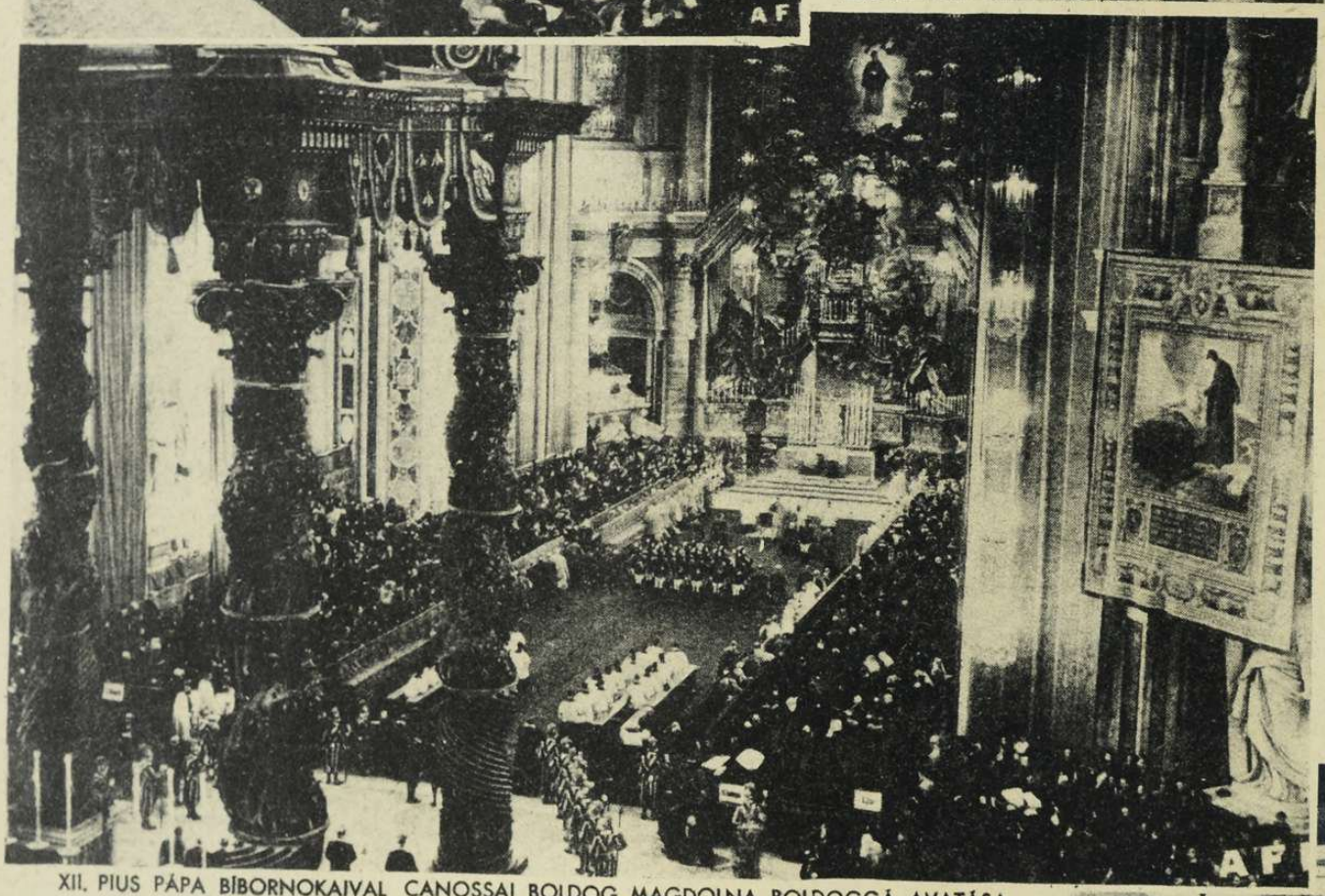

XII. PIUS PÁPA BÍBORNOKAIVAL CANOSSAI BOLDOG MAGDOLNA BOLDOGGÁ AVATÁSA A SZENT PÉTER BAZILIKÁBAN.

világ

SPANYOL ÚJONCOK ESKÜTÉTELE A ZÁSZLORA.

MOSCARDO tábornok, az Alcazar védője meglátogatta Rigában, a szovjetfronton küzdő spanyol Azur-hadosztály sebesültjeit.

GUSZTÁV SVÉD KIRÁLY AZ OLASZ TENISZBAJNOKOKKAL STOCKHOLMBAN.

ujság

A DUCE megjelent a Palazzo Venezia erkélyén Mackenzen német nagykövet társaságában, az ujjongó tömeg előtt...

RÓMA NÉPE nagy lelkesedéssel fogadta a hadiállapot kihirdetését az Amerikai Egyesült Államokkal.

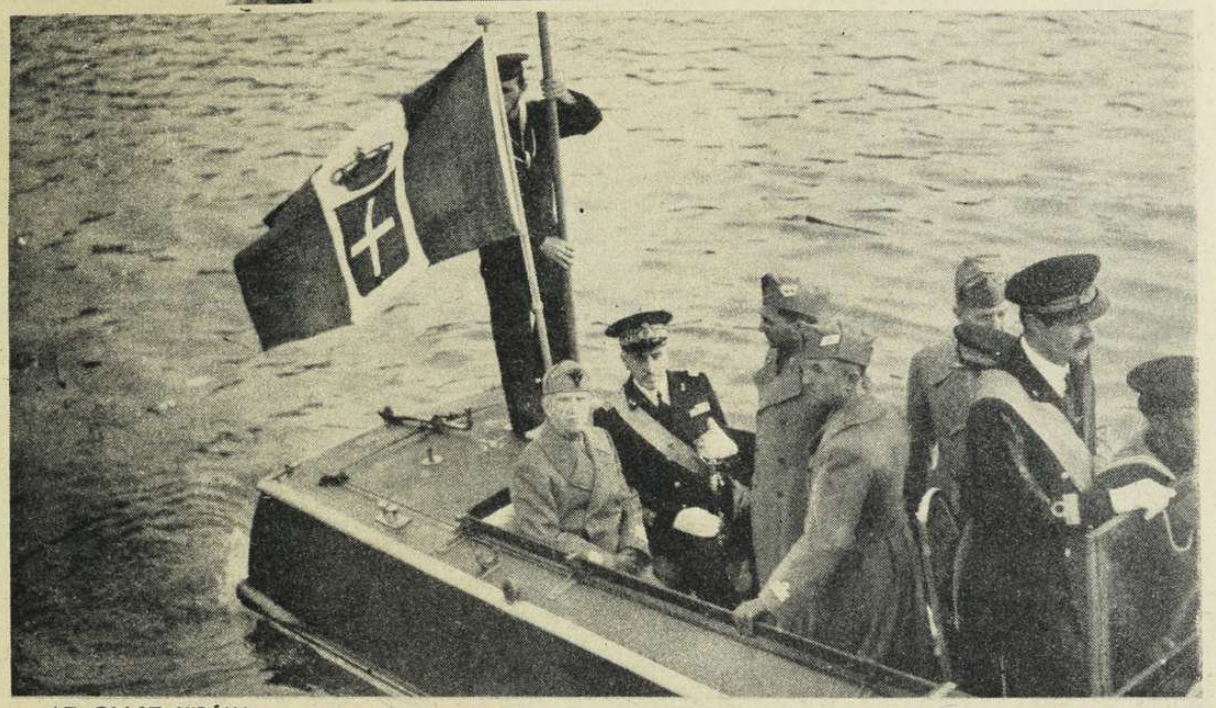

AZ OLASZ KIRÁLY LÁTOGATÁSA SZICILIÁBAN.

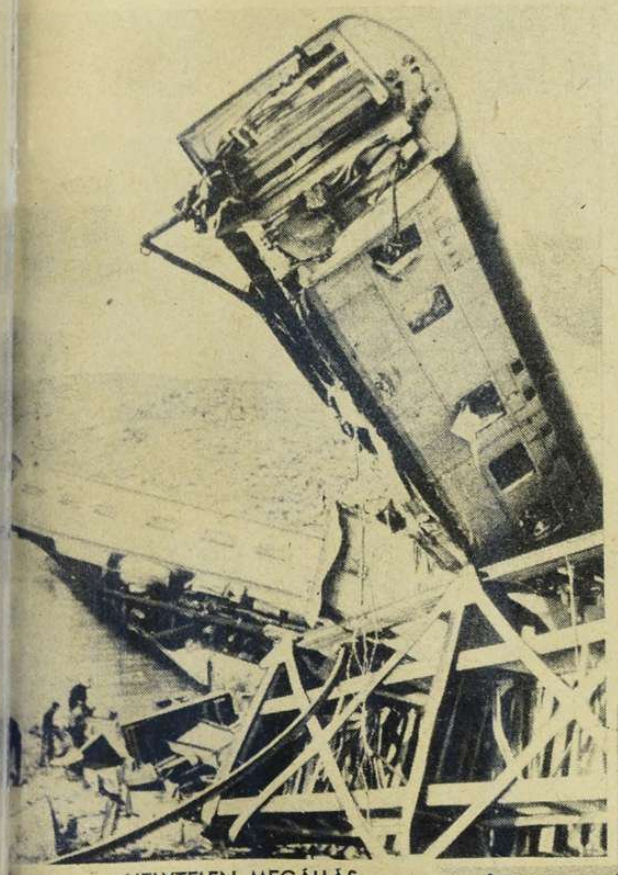

HELYTELEN MEGÁLLÁS.

Virginiában nagy vasúti szerencsétlenség történt a hónap elején. A rendőrség sztrájkolók szabotázs cselekedetére gyanakszik.

HÁNYADIK NEMZEDÉK?

Egy san-diegoi teknősbéka-farmon a legifjabb teknőcöt bemutatják a legöregebbnek, amely éppen 200 esztendős. Szép kor lenne ez, az emberi nemnek is...

Cortina d'Ampezzo lankáin megkezdődött a síszezon. A hatalmas bernáthegyi vigyáz a kezdő sportbajnokra...

FÉNY ÉS ÁRNY AMERIKÁBAN

ROOSEVELT ELNÖK FELESÉGE GRATULÁL A HOLLAND TRÓNÖRÖKOSNŐNEK ÉS FERJÉNEK, BERNHARD HERCEGNEK.

LORD HALIFAX, ANGLIA NAGYKÖVETE GRATULÁL ÖRÖMMEL ROOSEVELT ELNÖKNEK — ÉS TÉNYLEG ÖRÜL EZ EGYSZER...

LA GUARDIA, NEW-YORK FÉLZSIDÓ POLGÁRMESTERE TERVEZTE A POLGÁRI VÉDELEM NŐI OSZTAGAINAK EGYENRUHÁIT. Ünnepélyesen történt a bemutatás. Balról-jobbra: 1. a légvédelmi felügyelőnő, 2. az ápolónő, 3. a munkaszolgálatos, 4. a segédápolónő, 5. légvédelmi munkásnő, 6. a kantinosnő — egyenruhája... A képen nem a jobb- és a balszélső leányt kell nézni, hanem a ruhákat...

MORGENTHAN, az Egyesült Államok zsidó pénzügyminisztere már gratulált, de azért nem úgy néz a világba, mintha reggeli harmatban fürdött volna... Az államadósság magasabb a felhőkarcolóknál s a háborús kötvények eladásába most kell csak igazán belefeküdni.

A FIATAL AMERIKAI KATONÁKAT TÁNCOLNI IS TANÍTJÁK A SZOLGÁLAT ALATT. Képünkön a Fort Hamilton kaszárnyában folyik a kötelező táncóra, berendelt tanár táncospár útmutatásával, elsajátíttatni a rumba, a conga és a Lindy Hop-lépéseket az újoncokkal...

GUAM SZIGETE. Amerikai erős támaszpont a Csendes-óceánban. A japánok elfoglalták...

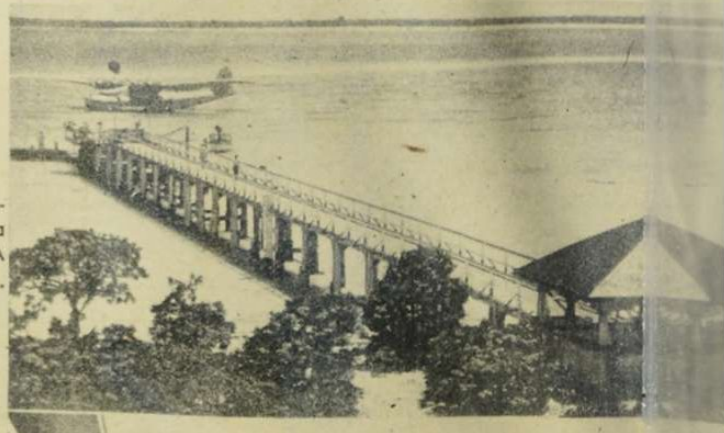

WAKE SZIGETE. Amerikai erős támaszpont a Csendes-óceánban. A japánok elfoglalták...

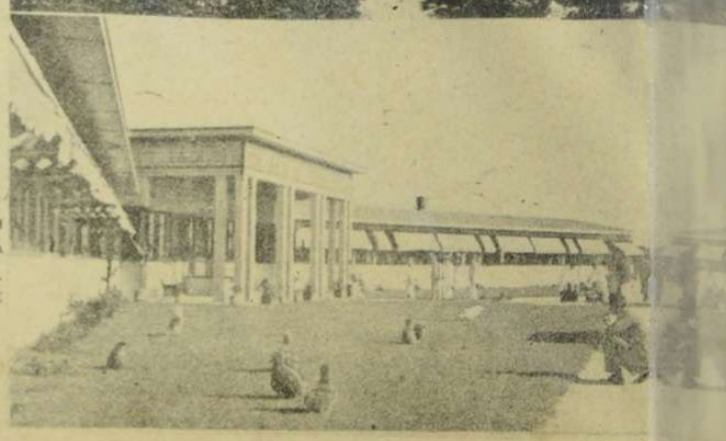

MIDWAY SZIGETE. Amerikai erős támaszpont a Csendes-óceánban. A japánok elfoglalták... Pedig nem is tanultak táncolni.

KRÜGER APÓ

Csatába indulnak a búrok az angolok ellen.

elejthetetlen élmény az új Emil Jannings-
, amelyet az elmúlott héten mutattak
először Budapesten. A búr szabadság-
c emlékei elevenednek meg egy ha-
nas alkotásban s Magyarországon a
vekhez szól a mult idézgetése, mert az
gol-búr háború idején talán sehol a vi-
on nem figyelték olyan lázas izgalom-
il és önzetlen rokonszenvvel a kemény
lafrikai parasztnép tusáját a brit zsar-
kság ellen, mint mínálunk.

A Jannings-film művészi jeleneteiben és
grázó alakításaiban a történelem lelke
s az élet kegyetlensége és komor nagy-
ga a hazáért hozott áldozatokban fel-
gasztosul. **Krüger apó,** az egyszerű, nyers,
szívében és vasakaratában hatalmas
amférfi harcba hívja kicsiny nemzetét,
egfékezni az angol mohóságot s az egy-
erű földművesek, pásztorok és vadászok
odákat művelnek a harctereken. Az an-
ol hadsereg nem tudja térdrekényszerí-
ni a maroknyi népet s **Kitchener** vad
gyetlenségére van szükség, a nemes sza-
adságharc letöréséhez. Felgyujtják a
úrok házait, asszonyaikat és gyermekei-
et koncentrációs táborokba hurcolják,
hol százával pusztulnak el az éhségtől
s a betegségektől s evvel a gyilkos és
lattomos hadviseléssel akarják megtörni
férfierőt, amellyel nem bírnak a csata-
ereken... **Az újonnan felfedezett arany-**
bányák kellenek az angoloknak... A sá-
adt arany miatt pusztul Transvaal népe,
amikor a túlerő felülkerekedik, Krüger apó
urópába jön segítségért, végigjárja a
ényes udvarokat és köztársasági palotá-
at, **szivélyesen fogadják mindenütt és nem**
egítik sehol... Nagy és félelmetes Anglia,
— **nem szabad megbántani... Vérbe**
ullad a búr szabadságharc s Krüger apó
a száműzetésben hal meg... Méltó emléke
ez a nagy film a búrok hőskorának s ir-
galmatlan ostora Anglia gyarmatosító mód-
szereinek. **A brit birodalom megteremtésé-**
nek őszinte történetét még nem írták meg.
Törzsek, fajok, népek szenvedése, véráldo-
zata és elnyomatása sötétlik a világfog-
aló Anglia multjának titkolt hátterében s
a „Krüger apó" nem propaganda, hanem
az igazság fekete fátylának meglebben-
tése...

Krüger apó a fényes angol királyi palotában megpróbálja a békés kiegyezést...

Viktória királynő halála

Viktória angol királynő

Cecil Rhodes, az angol bányakirály milliókat ígér Krüger apónak a — hazájáért...

Az angolok elrendelték a búr tanyák felgyüjtását

Chamberlain angol gyarmatügyi miniszter, aki a búr háborút előkészítette és kirobbantotta.

Krüger apó Európát járja: Szép szavak, üres ígéretek, semmi segítség... A búr népet letörik, de egyszer eljön az igazság napja és Anglia is fizet a multért...

A hirhedt angol koncentrációs tábor, ahol a búr asszonyok és gyerekek tömegei pusztultak el.

MAGYAROK AZ AZOV PARTJÁN

IRTA: DÖVÉNYI NAGY LAJOS

I.

A kazár khánok és a nemzetségek hadnagyai jöttek elsőnek. A nép: sovány és szomorú asszonyok, félig mezítelen gyermekek, kerek szemmel bámulták meg hosszú, fodorított szakállukat, aranyos gúnyájukat és nyakukban a széles, nehéz aranyláncokat. Jó szag felhője szállott mögöttük, amerre mentek, akár a khagán virágos kertjeiből este, mikor harmat permetél és elcsendesedik az örökös szél.

Akik hátul álltak, nyomták az elől valókat, hogy jobban lássanak, de a katonák ólomgombos, hétágú ostora pattant olyankor és véresekké váltak az orcák. Gyereké, asszonyé, — mindegy. A megütöttek sivalkodtak is, de ki hallja azt? A khánok és nemzetségi hadnagyok füle siket volt reá s szemök se pillantott az üvöltők felé. Csőcselék.

Csak a csőcselék jajgat.

Azután a papok jöttek. Földig érő, bő köntösben, kezük eldugva, szemük a földön, mintha örökösen keresnének valamit ott. Az új Isten papjai; a khagán és főemberek papjai. Ők maguk is idegenek. Valahonnét délről jöttek, szájuk vastag és piros, orcájuk vékony, orruk árnyékosan hajlik előre. Szemük a sok olvasástól gyulladt. Szakálluk sűrű, mellig érő.

— *A rabbik* ... — mormogták a férfiak, akik megvonták magukat a házak kapujában és foguk összecsikordult. — A rabbik ... Haj! ...

A palota aranyos nagy ajtaja pedig elnyelte a csodálók és gyűlölködő szemek elől a khánokat és nemzetségi hadnagyokat előbb, s aztán a rabbikat is, az új Isten papjait, akik valahonnét délről jöttek erre a földre.

Nehéz füstölők árasztottak jó illatot odabé, a házban. S jó szag lengett az urak körül is, akárcsak a khagán kertje mellett este, ha permetél a harmat és kinyitják kelyhüket a virágok.

Mindenki meghajtotta fejét mélyen a Nagyúr előtt, aki ott ült párnáin, szemben az ajtóval, a főhelyen. Vánkosok támasztották hátát s könyökét is vánkosokra nyugasztotta Jochanán, kemény ősök ivadéka, a kazárok khagánja.

S meghajoltak előtte a rabbik is, mosolyogva, aztán a fal mellé állottak, a Nagyúr jobbja felől.

Jochanan néha kinyujtotta gyűrűs kezét a virágokkal megírott ezüst tál felé. Fehér volt a khagán keze, akár az asszonyoké, s gyűrűk drágaköve szikrázott rajta. A tálban mézes datolya kínálta édességét, s az ifjú Úr lustán, lassan rágcsálta, mert unatkozott.

— Mind itt vagyunk, uram ...

A rabbik vénje, Maimunides, aki már a khagán apja udvarában is itt lakott és fehér szakálla köldökéig omlik, görnyedve és alázatosan nézett Jochananra.

A khagán, mintha a rabbik szeméről leste volna el, hunyt pillával intett:

— Akkor beszélj, Sámuel úr ... Te beszélj mind előtt ...

Mindnyájan a khán felé tekintettek, aki kezét terjengetve a párnákon heverő Úr elé állott és mély torokhangon, idegen szóval, hogy értsék a rabbik is, elkezdte:

— A bizánci császár aranyat kér, Uram. Komnenosz Lukács úr, akit követül küldött, két bőrzsák aranyat kíván ... És az arabok is mind a mai napig itt vannak és el nem mennek ezer ló nélkül, azt mondják ... És bőrt is követelnek. S mind a két követ haddal fenyeget bennünket, uram, ha nem adjuk, amit kérnek ... És legkivált az arabok emlegetik a hadat, Uram, khagán ...

— Adjatok aranyat a bizáncinak és az araboknak hajtsanak a szolgáló népek annyi lovat, amennyit csak akarnak. Bőröket is ... Vannak lovaitok, fölösen vannak. A nép, ha elviszik lovát, majd dolgozik legalább. Most csak a csikó futkosását nézi a sátorok előtt. Tanuljon meg kereskedni és ne vadásszék a férfi ... Ideje, Uram, hogy a régi rossz pusztai erkölcsöt kigyomláld népedből ... Hiszen barbárok maradtok akkor ... Kereskedni kell ... Az a nagy dolog! ... Minden nép abból gazdagodik, s nem a harcból. Adót kíván a bizánci császár? Meg kell adni neki! Lovat akar az arab? Vigye ... Menjenek el a kazár férfiak minden nép közé és kereskedjenek, Uram ... Ezt mondom, milyen nagy idő óta! Boldogult atyádnak is ezt mondtam váltig ... Nem értitek, nem ...

Maimunides lassan hintálva testét, szakállát simogatva szólott és nagy csendesség szakadt a házra.

Voltak, akiknek eszébe jutottak az apák s a régi khagánok. Azok nem ültek párnák közt, mint az asszonyok és nem volt fehér a kezük, akár a gyenge szűzekké. De nyeregben éltek és sátorban laktak és orcájuk sebek nyomától vereslett. S akkor a bizánci császár békét könyörögni küldte fővezérlő cézárját az aulba s az arabok nem uraskodó követek, de rabok voltak a kazár szállásokon ... Azok más idők voltak ... S akkor még nem voltak itt Jahve papjai, akik kereskedni tanítják a népet és titkos gyönyörűségekre szoktatják az urakat ...

S megzúdult a vér a khánokban és már volt, aki lépett, hogy kiált és kardot von a tanácsban és hadat ordít.

De aztán megfogta magát és hallgatott.

Mert, lám, akkor itt kéne hagyni a híves házat, a csendességet, a jószagú virágos kerteket, s nyeregbe szállva dulakodni vagy a császárral, vagy az arabbal, vagy mind a kettővel ... S felgyujtaná az ellenség a házat, elvinné tán az aranyat, s koldussá vetkeztetné azt, aki most gazdag.

— Adjuk az arabnak a lovakat és a bizánci császár kapja meg az aranyat, amit kér ...

— Magunkat is tán, rabul maholnap ...

Maimunides szeme szigorúan pillantott a szólóra.

Ki ez? Ifjú ember még, szakálla alig ütközik. És nem selyemben és gyűrűs kézzel áll a tanácsban, de bőrvértben és posztósüvegben s gorombán munkált, széles görbe kard csörömpöl az oldalán.

— Mit mondasz?

A rabbi szeme szigorú és mély ránc vágódik a két szeme közé.

— Mit mondasz, khán?

Elihu ökle a kardján és előre lép. Csendesség szakad a nagy házra, a khagán keze fél úton megáll a datolyás ezüsttál előtt, s a rabbik pillantása gyűlölködőn süt az ember felé.

A gyepüt őrző nemzetségek hadnagya. Igen ... A moszkoviták felé ő vigyázza a gyepüt. Ott nyargalászik népével esztendőszámra, sátorban lakik, akár a régiek, s nem tudja a szokásokat. Nem ismeri a rabbik szavának erejét és nem tudja, hogy kezük milyen nehéz. Tán nehezebb, mint Jochanané, aki khagán ...

— Azt mondtam, hogy magunkat is adjuk a császárnak és az arabnak rabul, ha akarja ...

— Mi dolog ez, Elihu?

A khagán hangja csattan, akár az ostor és ül már párnáin s orcája haragos.

— Amit mondtam, Uram, megmondtam! Én látom, mi készül itt. Az én szememet, khagán, nem kötik be a rabbik. Én nem kőházban élek, ahová nem hallatszik a nép nyomorult sivalkodása, de odakint a szabad páston. S tudom, hogy a mi népünk elpusztul mindenestül és olyan lesz nem-

sokára, mint a harcon esett rab... Mit tudjátok ti itt, kőházaitokban és kertjeitekben, hogy mi van a pusztán?... A kijovi moszkovita hadat gyüjt és reánk esik rövid napokon, úgy lehet... Ki áll elébe? A kalmárok tán, akikké tenni akar minden kazárt a te rabbid és az ő istene? A vízközben erős népek legeltetnek és egyszer a mi pusztáinkra hajtják barmaikat. Az én népem hová megy akkor?

Nem hallatszik egy sóhajtás se és hang se szakad. Csak nézik mindenek Elihut, a gyepüőrző nemzetségek khánját, aki most már hangosan kiált, hogy az ajtónálló katonák is hallják odakívül.

— Tudom, barbárnak mondanak engem is a rabbijaid, khagán! Olyannak, mint a te atyáidat és az én atyáimat, akik nem laktak kőházakban, csak sátorban és harcon forgolódtak. Barbárnak csúfolnak, mint a népet, amelyik nem tud adnivenni, ahogy ők szeretnék és köpeckedni a moszkovitákkal és a bizánciakkal. Tudom én, khagán. Tudom, hogy büdös és bőrszagú nekik, aki kazár és nem neveli szakállát, de csimbókot köt a hajából...

— Tiszteletlen vagy, khán...

— Az... Tiszteletlen... Az arab követ sátorában várakozik és nevet rajtunk, mert tudja, hogy csak markolásszuk a kardot a tanácsban és siránkozunk, de megadjuk, amit követel. Tudja ezt az arab... A te papjaid majd összeállnak vele és alkudoznak, akár a köpecek egy vég bársony felett. S majd jönnek az új fűkor megint és kevélyen állnak előtted, Nagyúr s egyre több lovat kérnek. Gyalognép legyen a kazár, azt akarják... Mert ők még emlékeznek a másikra, a mi apáink idejéből, s nem akarják, hogy olyanok legyünk még egyszer. Megéred majd, hogy ők küldenek neked rabbikat, Uram... S mikor már elegendő lesz itt Jachve papjaiból, akkor belehajtanak téged, vagy fiadat s a mi fiainkat a tengerbe, akár a nyájat...

— Részeg bolond!... Nem tudja, mit beszél!

Egy feketeszakállas rabbi kiállt a khán felé, aki szóköszönés nélkül fordul és dobban csizmája a padlaton, ahogy kimegyen a tanácsból.

S akkor Maimunides csendesen szól:

— A császár is, az arab is megkapja hát, amit kér. Így akarjátok, úgy-e, urak?

S a khánok és nemzetségi hadnagyok, akik már csak vadászni ülnek lóra, bólintanak. S örülnek hogy vége a tanácsnak s mindjárt hozzák a rabok a fűszeres bort és édességeket.

II.

Kicsiny lovascsapat poroszkál a városon végig. Idegenek.

Lovaik aprók és kócosak, s akik a nyeregben ülnek, az emberek is apró termetűek és barnák s orcájuk napszítta és széltől cserepes.

Ott ügetnek el a bizánci követ sátora előtt és Komnenosz Lukács nézi őket. Sohase látott még ilyen népet. Mellükön bőrvért és bőrből való a sisakjuk is, oldalukon széles görbe kard, s a hátukon tömött puzdra.

Egy csomóban ügetnek és tekintetük mintha messzire irányulna, túl a házakon és túl a khagán cifra palotáján is.

Barbárok.

Idegen barbárok.

Kilép sátorából, mellén megvillan az aranyos, írott vért és sisakján borzolja a szél a fehér tollat.

S kazár nyelven kérdi:

— Honnét jöttök?

Aki elől lovagol, reátekint és csendes szóval felel:

— A vízközből.

— Kik vagytok?

— Magyeriak. S az én nevem Kartal.

— Követek vagytok tán?

— Nem, nem követek.

— Mit akartok hát?

— Üzenetet hoztunk a kazárok khagánjának a mi urunktól, Ügektől, hogy népe takarodjék el a legelőkről, amik a mi gyepünk mellett vannak. Gyalognépnek nem kell legelő és a mi állatainknak kell az a pást.

Homlokához érinti ujját és kantárt húz. A kócos kis ló elindul s a bizánci császár követe furcsát gondol magában. S homloka barázdásra válik attól a gondolattól, mert látja már ezt az idegen népet

leözönleni a vízköz pusztáiról ide. S azt is érzi, hogy ezeket a barbárokat nem lehet rabbikkal szelidíteni.

A por pedig elnyeli a lovasokat és szürke fellege, mintha zivatart mondana...

Csak a khagán, az ifjú Jochanan hajtogatja a fűszeres borral tele aranykupát vidám szívvel. S úgy bocsátja maga elé a követeket, akik valahonnét a barbárok földjéről jöttek, mint a zenészeket szokta, ha mulatni akar.

— Mit kívántok?

Hever a párnán s úgy kérdi.

De egyszerre csend szakad a mulatók közé és a khánoknak és nemzetségi hadnagyoknak meghidegedik a homloka, mikor Kartal úr beszélni kezd. Hallgatják a szókat s nincs senki, aki válaszolni tudna, s hallgat Maimunides is, a rabbi, meg a többi pap mind.

S nem is mondhatna senki egy szót se, mert az idegenek fordulnak és mennek, feleletet se várnak.

Elihu, a gyepüőrző nemzetségek khánja messziről látja Kartal urat és szíve nagyot üt mellében. Tudja: kik ezek a bőrvértes idegenek. Hallotta hírüket és látta őket a gyepün túl száguldozni s

tudja azt is: hogy dulakodtak a kijovi vajda népével s verték meg hadát háromszor is egy nyárfordulás óta.

Ezek... Ezek éppen olyanok, mint az ősök voltak. Szavukat is érti, pásztoraikat hallotta beszélni gyakran... Magyarok...

Ügetnek a kócos kis lovak, s akik a nyeregben ülnek, nem néznek se jobbra, se balra. Csörömpöl a kengyel vasán nehéz görbe kardjuk tokja, kopjáik apró, veres lobogóit csattogtatja a szél.

Vére megzajdul s járomcsontján feszül a bőr.

— Ki innen... El... Az egész nemzetség üljön nyeregbe. Szekerekre a sátrakat és az asszonyokat... Ki innen, ahol a döghalál jár a házak közt, fekete rabbik képében s kiszívja a férfi csontjából a velőt. El, a pusztába, ahol szabadon jár a szél és villám gyujtja meg a magányos fákat.

— Hééé!

Utána kiált a poroszkáló idegeneknek.

Lovát ott tartja a khagán háza előtt egy félmeztelen rab. Kirántja kezéből a kantárt, reáfordul, ökéllel vágja a ló fejét s az állat vékonyán vér csordul a sarkantyú vasa nyomán.

Egy rabbi igyekszik a palotába, s alig bír félreugrani a rohanó elől.

— Az ördög szállta meg Elihu khánt, — gondolja s átkot mormol.

A gyepüőrző nemzetségek ura pedig repül az idegenek után, akik bőrszagúak és nem hordanak selymet, mint Jochanan hadnagyai.

De szabadok és urak a pusztán s nem csinálnak belőlük rabot a nagyszakállú rabbik...

Kora reggel a kétkerekű kordé éktelen csilingeléssel ébreszti a külvárosok lakóit: friss zöldséget, gyümölcsöt kínál...

Azokat a vevőket, akik csak „néznek", de nem vesznek, Rómában is megvető pillantással méregeti a virágos néni.

A római konflistulajdonos pillanatig sem p[illa]hat: szünet ideje alatt a „carozzá"-ját h[ozza] rendbe, mert a taxihiány miatt éjjel-nappal [is] fuvaria...

A háborus

(Rátz Erzsébet római riportja)

Hogyan él a baráti Olaszország fővárosa Róma, az „örök város", ezekben a rohanó és gyorsan változó napokban?...

A legszembetűnőbb a rend és a nyugalom. Az előírt óvóintézkedéseket pontosan betartják, az elsötétítési rendszabályokat a **Trastevere** legeldugottabb kis zugában is a leggondosabban hajtják végre és zökkenő nélkül vezették be nemrégen az elég szigorú pont- és jegyrendszereket is. Az utcákon hatalmas feliratok figyelmeztetik a járókelőket arra, hogy **az otthoniak minden áldozata eltörpül a frontokon küzdők teljesítményei mellett** és hogy Olaszország ebben a küzdelemben **hosszú évszázadokra kovácsolja meg sorsát...**

A leállított autók helyén nagy a forgalom, — főleg biciklikben. Elképesztő iramban száguldanak mindenfelé. Az utcákon délben alig lehet járni. Állandóan zsúfolásig tömöttek a szórakozóhelyek, mozik és színházak is.

A nap legfontosabb órája a **déli 1 óra,** ilyenkor olvassa be a Rádió az olasz főhadiszállás napi jelentését. Éttermekben, utcákon, boltokban, magánházakban erre a pár percre megáll a munka s mindenki feszes vigyázzban emlékezik azokra, akik a messzi orosz pusztákon, vagy Afrika homokviharaiban küzdenek a jobb és igazságosabb Európáért...

A rádió bőségesen gondoskodik a harctéren levők szórakoztatásáról, a posta alig győzi a nagy forgalmat, — hiszen a nehezen várt zöld tábori lapok édesanyáknak, leányszíveknek itt is éppen olyan örömet okoznak, mint a világ bármely más részén...

Rómának nem újdonság a háború: ezer esztendőkön át megszokta a harcot, a küzdelmet. Műemlékeit homokzsákokkal védi, könyvtárait, világraszóló múzeumait bezárta, híres kincsei biztos pincékbe vándoroltak...

De a Szent Péter-templom óriás kupolája, az Angyalvár kétezeréves bástyái, a Forum Romanum és az egyiptomi obeliszkek nyugodtan tekintenek a jövőbe: ők tudják, hogy a háborúk, pusztulások és dúlások után **újra diadalmas életre kél majd minden kor kultúrájának nemes virága: az Örök Város...**

Még ezekben a téli napokban is ragyogó napfényre ébred a Pincio, Róma híres városligete...

Bicikli-felügyelő a régi taxi-állomáson. Nagy áldás az egyszerű kerékpár a benzin-szűk világban...

Ezek a gyors és fürge fiúk olcsón házhoz szá[llí]ják az árut, amit a „signora" összevásárolt [a] piacon.

. Piazza di Spagna széles lépcsőjén mindennap kialakul a fiatal asszonyok kaszinója. Kézimunkáznak, beszélgetnek s megtárgyalják az eseményeket a tábori posta türelmetlenül várt levelei alapján...

... a nagymamák pedig az unokákra vigyáznak harisnyakötés közben...

Papagály helyett jövendőmondó tudós kutya tartja izgalomban a piacok népét, — sok fényes lírát szerez büszke gazdaasszonyának...

Róma hétköznapjai

Róma legbánatosabb embere: A fórum egyik idegenvezetője, aki most csak igen ritkán magyarázhat, azért

— ez a derék utcaseprő „szenvedi" végig mindennap az ékes magyarázatot az elmúlt századokról, de már nagyon únja mindennap ugyanazt végighallgatni, hiszen...

...néha az ebédjét sem tudja megenni a nagy beszélgetés miatt.

Iskola után a „golyózás" Rómában is nagy divat és lelkes szenvedély...

Róma utcáin állandó munkára alkalmazott „festők" javítják pontosan a légoltalmi útjelzővonalakat.

A rend római őre éppen felír valakit, aki eltévesztette a közlekedési szabályokat.

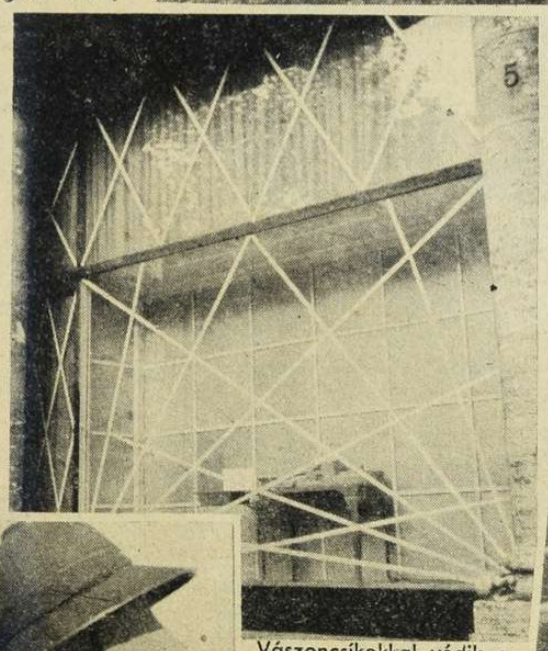

Vászoncsíkokkal védik a kirakatokat és ablaküvegeket a légnyomástól. Örökös a készenlét a légi támadásra.

Estefelé elcsendesülnek az utcák; az elsötétítés olyan tökéletes, hogy aki csak teheti, még a besötétedés előtt hazasiet. Csak a holdvilág ragyog világosabban valahogy Róma fölött, mint a világ más részein.

GOND ÉS „BARÁTSÁGOS ARC".

Churchill: — *Vagy a víz mély, vagy a bot rövid . .*

— *Süveget cseréltünk — mostmár senki sem ismer meg bennünket . . .*

BÚVÁRSZEMLE A TENGER MÉLYÉN.

A VILÁGBOLDOGÍTÓ:

— *Majd én letörlöm a szükségtelen részeket a földgömbről . . .*

AZ EGYENESBEN.

SZÖVETSÉG — ÉLETRE-HALÁLRA!

A LEDŐLT SZOBOR . . .

— „VÉGRE SIKERÜLT AZ AMERIKAI ELSÖTÉTÍTÉS! . . .

AMI BIZTOS, BIZTOS . . .

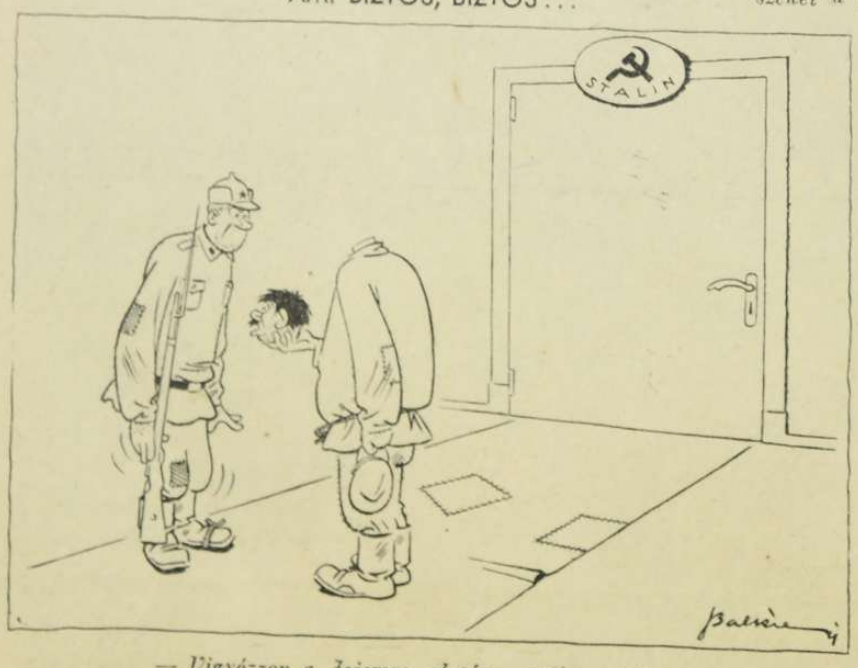

— *Vigyázzon a fejemre elvtárs, amig odabennt megbeszéljük a helyzetet . . .*

SZERENCSEJÁTÉK AZ ANGOLSZÁSZ TENGELYEN...

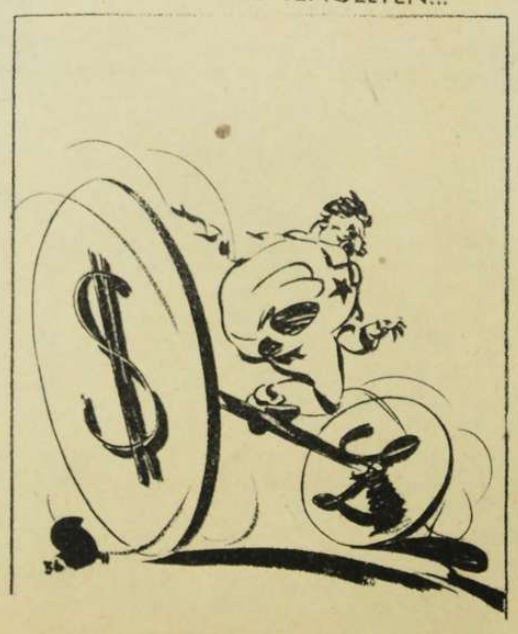

SZERENÁD.

A VÖRÖS CÁR VÉDELMÉBEN.

— Azért nagy hadvezér ez a Sztalin... Ha már nem tudja tönkre tenni Németországot, legalább elpusztítja a — Szovjetet...

— TESSÉK BESZÁLLNI!...

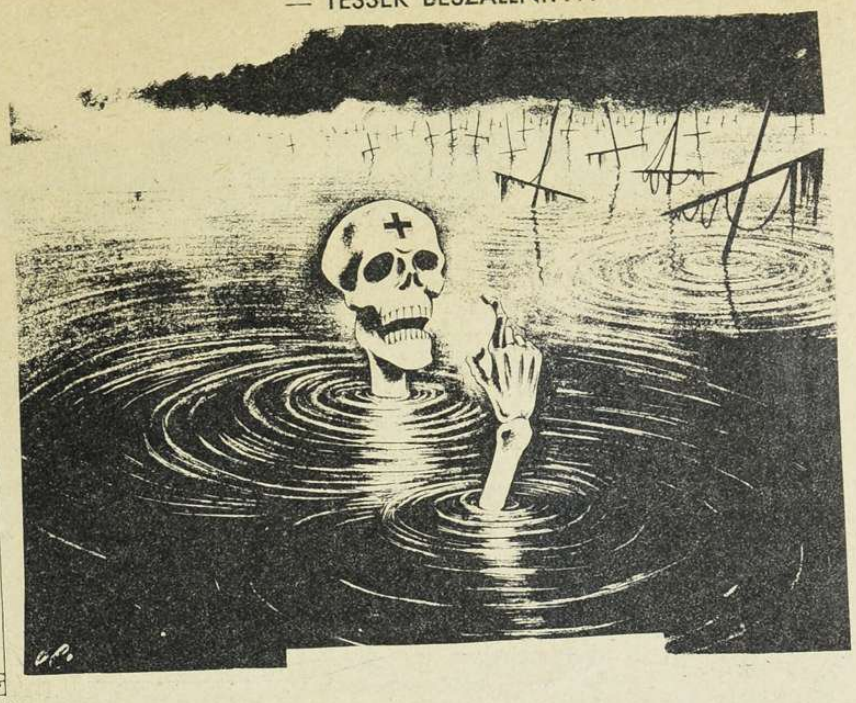

„VILÁG PROLETÁRJAI EGYESÜLJETEK!"

BUDENNIJ KILOVAGOL A TÖRTÉNELEMBŐL...

AZ EURÓPAI „V".

KINEK MIT HOZOTT A JÉZUSKA?

A filmesnek: állandó szabadjegyet az internálótáborba, hogy fölkereshesse a szövegíróját...

Bajcsy-Zsilinszky, reumát, álmoskönyvet és levelibékát, hogy eredményesebben jósoljon.

Békéljenek két nagyszülőt...

A zsidóknak televíziós rádiót, hogy láthassák is Londont...

A Jézuskát megelőzte a Mózeske.

Mert «a „Nyolc Órai" más mint a többi...»

Peyer az «Egyezményok-mány» jelvényét és hulló csillagait, — de most éppen kelletlen...

Aladárnak vadonatúj vezérigazgatóságot...

A BSZKRT.-nak elismerő oklevelet a mentőktől...

RÉGI MAGYAR VILÁG

A *százév előtti* Karácsony nem volt az újságírásban külön nagyteljesítmény, a sajtó akkoriban távolról sem ismerte a karácsonyi számok ünnepi hangulatát és vaskos terjedelmét. Minden tovább folyt a megszokott ösztövér, pár oldalas terjedelmen, s csak szétszórt, kisebb cikkrészletekből és gondolatmegnyilvánulásokból állapíthatjuk meg, hogy a Karácsony százesztendővel ezelőtt is áhítatos hangulatot teremtett a szerkesztőségekben.

Ezernyolcszáznegyvenegyben a *Jelenkorban*, december közepe felé előfordul ez a szó *«karácsonyfa»*, s ennél a szerkesztő még szükségesnek tartja, hogy jegyzetet írjon a szóhoz, — feleslegeset azok számára, akik úgy is tudják, hogy mit jelent, — de szükségeset azoknak, akik ezt a karácsonyi szépséget nem ismerik. A széljegyzet így hangzik:

«...A karácsony fája, ezen eredetileg német ősi szokás, ma már mindenhol meghonosult...»

Ezernyolcszáznegyvenegyben sajátságos módon nyilatkozott meg a fővárosi társadalmi életben a Karácsony megünneplése. Karácsonykor tartották beszámoló közgyűlésüket a kiállítást rendező *Iparegylet* és a még nagyon kezdetleges *Gyermekkórház Egyesület*.

A Pesti Hirlap ezernyolcszáznegyvenegyes száma ír az Iparegyletről:

«...Magasztos öröm rezgi át a honfikedvet, midőn ünnepélyről tehet említést, mely hazafiúi erőknek bárcsak zsengéjét is, de mégis hősi erők fejledezését tárgyazza. Ily ünnepély ment véghez folyó hó 25-én a megye nagyobb termében, hol számos és válogatott közönség jelenlétében az idei *első magyar iparműkiállításon* résztvettek kitűnőbbjeinek, arany, ezüst és bronzdíjak osztattak ki. Az ünnepélyt *Battyhyányi Lajos gróf* őnagysága (a későbbi 1849-es vértanu) ékes beszéddel nyitotta meg, melyből kivilágłott a honi műipar körüli fáradozásunk jelentősége és fontossága.»

A gyermekkórház ügyről a *Jelenkor* ezernyolcszáznegyvenegyes száma ír:

«...A pesti gyermekkórházi egyesület folyó hó 25-én tartá közgyűlését, nagyméltóságú *Urményi Ferenc* koronaőr excellentiájának, — e közhasznú gyógyintézet lelkes elnökének, — lakásán. A gyűlésben előterjesztetett az intézet pénzbeli állapotja, mely egy év óta *huszonnyolcezer forintnyi* készpénzbeli tőkére emelkedett s megbízatott a választmány, egy tulajdonépület megszerzésére, mihelyt a körülmények engedni fogják és egy női segédegyesület létrehozásának eszközlésére, mely gyöngéd figyelmét s gondját a beteg kisdedek ágyneműje és élelmére fordítaná. Legyenek áldottak a férfiak, kik a szenvedő kisdedek enyhítésén oly hő kebellel munkálkodnak.»

Igazi karácsonyi ünnepi hangulat csak a *Világ* ezernyolcszáznegyvenegyes pár sorában található:

«...Fővárosunkban a sáros idő dacára is igen vidám, élénk volt Karácsony ünnepe. Komolyabb dolgok rabjai lévén bár, édes örömmel emlékezünk vissza gyermekkorunk szelíd napjaira; mennyi öröm, mennyi várakozás, mennyi teljesülő remények! A cukrász ízlési tapintattal rendezett boltjában mennyi ártatlan örömnek volt forrása. Mennyi hálát érdemel az *Egyház*, hogy az élet poezisét, mely lelket és szívet javít, a legnagyobb körre tudja vezetni. Ő milliókat részesített a boldogság élvezetében. *Vajjon, ti népi vágyakat szítók nem fosztjátok-e meg e mérhetetlen becses, szent Karácsonytól is a szegény munkásnépet? Mit terveztek adni ennek helyette?...»*

Kétségtelen, hogy a Karácsonyban leginkább érdekelt gyermeknép százesztendővel ezelőtt mostohább sorsban tengődött a mostaninál. A gazdag szülők gyermekei részvettek a karácsony örömeiben, a szegény gyermek pedig a gyermekbetegségek végtelen sorozatában sínylődött. Erre vezethető vissza, hogy *Karácsony napján megmozdult a társadalom lelkiismerete*, s nem annyira a gyermekajándékozást, mint *a gyermek egészségügyet találta a legtanzibb karacsonyt ajandeknak*, s a gyermekkórház kérdése minden karácsonykor következetesen napirendre került, egyre melegebb és meghatottabb formában.

Ezernyolcszáznegyvenkettőben a *Világ* így ír:

«...Meleg részvételre lágyul az emberbaráti szív, látva a kinokat, s számos kisdedet együtt szenvedve, nagy könnyekben tör magának utat a szánakozás. E szó *kisded* a tehetetlenség eszméjét zárja magában, de tehetetlenségből idővel munkáserő fog felvirulni, s e munkáserőt, mely felé halál nyujtá ki sarlóját, megtartani a hazának, mi fönséges öröm!»

Ugyanebben az évben a *Nemzeti Ujság* így ír:

«...Uraim, mely öröm látni és hinni, hogy évek mulva valahányszor elhaladt az anyai szeretet gyermekével a Kisdedkórház mellett, hol azt meggyógyították, az intézetre mutatva megálland és hálatelt kebellel felszólaland:

«...Itt e házban, édes gyermekem, adák vissza életed a jó emberek, valahányszor tehát erre menendesz, rebegj hálát azoknak, kik bíbor közt, nagy palotákban is megemlékeznek a nyomorodottak rongyos magzatairól...»

Csak az irgalmasság cselekedete látszott még ebben az időben mentségnek, — az állam segítségére bizony senki sem gondolt...

Ebben az évben az *Életképekben* találunk első leírást, mely a korabeli karácsony este megünnepléséről szól, s ez a sorok szerint már azonos hangulatú volt a mostanival.

«... Unnepnap bizonyára mindnyájunkra nézve a szent Karácsony s annak előestéje, melynek a gyermek dobogó szívvel üdvözli közeledtét, s melyen a gazdag, fényes termektől le a homályos viskókig, mindenütt megújul az öröm, miként egy elaszott kedély, egy halni indult szív is reménysugárral koszorúzottan látja az életet.

Karácsony estéje!

Mennyi édes, vágyteljes, mennyi leírhatatlan vágyat bír e szó. Meghűzódva állunk egy előszobában és mosolyogva várjuk a meglepetéseket, miket számunkra a szeretet készített. Az ajtók felnyílnak, s számtalan csillár fénytengere varázslag áradoz körül. Im, előttünk áll az ajándékosztó terebélyke, terhelve ezer apró, csillogó adományaival! Előbb csak távolról szemléljük; majd körüljárjuk a kis varázserdőt és nézzük ezt — nézzük amazt. Ezt itten bensőleg szeretnők elemezni, amazt ott laszakasztani óhajtanánk, de ennyi ingadozó szándék közt is mindig csak bámészkodunk és e kegyeletes elbámulás legkomolyabb gondolatokra késztet.»

Ezernyolcszáznegyvenháromban a Regélő a karácsonyi gondolatokkal kapcsolatban, társadalmi megállapításokba bocsátkozik:

«... Nem elég ideje már, hogy mi szegény magyarok egy merő polgáriatlanság jégterületein szántunk, vetünk? Nem öntözte-e hősök vére hazánk földjét? Nem kövérítik-e azt drága holtak hamvai? S mi ebben egy karácsonyfát sem tudnánk ültetni?

Karácsonyfát, mely teremjen a parasztnak szabadságot, a nemesnek önmegtagadást, a főúrnak szeretetet a hon iránt, hogy a külföldet eléje ne tegye. Nem lehet-e kifakasztani e fából bíráinknak igazságszeretetét, gyermekeinknek égő honszerelmét, min magunknak pedig több elfojtását önszeretetünknek, s kárhoztatását rátartiságunknak.

Készítsenek bár szabóink kevesb sujtásos köntösöket, csak hajtsuk szíveinket hazánk jele, szeretettel, mely nem mennyrázó szavakban, hanem üdvös tettekben mutatkozzék, hogy hazánk egén fönséges csillagok ragyogjanak...» Megdöbbentően szép a Regélő karácsonyi szózata...

Karácsony ünnepéről az ezernyolcszáznegyvenhármas *Divatlapok* hírszerű leírást közölnek, mely más adatokkal összevetve, majdnem megerősíti, hogy Magyarországon *száz évvel ezelőtt minden karácsonykor enyhe, derüs és szép idő volt.*

«... Karácsonyi ünnepekre a legszebb, legnyájasabb derüfény mosolygott az égről, az egész város talpán volt, a legtávolabbi mulatóhelyekre vezető ösvények tömve sétálókkal, ezer szerencse, hogy a rozzant faszerkezet, melyet hídnak neveznek, vagy szét nem vált, vagy össze nem roskadt az özönlő sokaság miatt...»

Ezernyolcszáznegyvennégy karácsonyán az ünnepi hangulatot a *Honderü* egy kis társadalmat intő gondolatfűzésre használja:

«... A társas élet részére lennének némi kívánatok a karácsonyfára függesztendők. *Legyetek munkásság és üzleteikben mindenekelőtt inkább állami, mint városi polgárok, legyetek kevésbbé szatócsok, vargák, szabók, keresztények és zsidók, hanem engedjétek mindenütt az emberit szólni, emberi magatokban s meglátjátok, hogy az élet minden izetlen, nyomorult émelyítése véget érend, mert mindenekelőtt az élet általános tekintetű folytatásának vagyunk mi magyarok híjával.»*

Ugyanebben az évben a *Jelenkor* is hasonló húrokat penget:

«.... A szeretet minden nagy és fönségesnek, minden méltóságos és istenineknek alkotója. *Nekünk magyaroknak legnagyobb szerencsétlenségünk az, hogy hazánkat ahelyett, hogy szeretnénk, csak szerelmeskedünk vele. E szerelmeskedésből következik, hogy kiabálásunk múlékony zaját fölé tesszük az igazi honszeretet zajtalan, de áldásthozó tetteinek. Hogy a tespedésnek egész tarkónkig húzva le hálósipkáját hazánk üdvére, csak akkor ásítunk nagyot, mikor szomszédunk meglátja azt és efölött hosszú dícsérettel legyezgeti hiúságunkat.*

Ez az oka, hogy *minden felett, melyre tetterő szükséges hazánkban, palástot borítunk és csak ott vesszük szemügyre, hol a szóerőnek hatalmas adagját kifejteni képesek vagyunk...»*

Az ezernyolcszáznegyvenöt évben megjelenő *Életképek* a főváros nyüzsgő karácsonyi életéről már majdnem egészen modern képet adnak:

«... A karácsonyi hetek rendszerint fel szokták élénkíteni utcáinkat, piacainkat, így most is. A boltjárásnak végehossza nincs, Jézuska ajándékaiért, mikkel fővárosunkban évről évre nagyobb, s *oly fénypazar űzetik*, mely maholnap az ezeregyéjszakai tündérmesékkel leend határos. Cukrászok, játékszerárulók, porcellánkereskedők, mű- és könyvárusok s könyvkötők, ékszer- és divatárusok, maguk a fűszerárusok, s ezektől le a sátorgyékény és ponyvákon áruló kofákig, vetélkedve iparkodik mindenki különbnél, különféle kedves apróságokat, szemcsábító holmicskákat kiteregetni, ezzel kecsegtetni, csabítani, csalogatni s elbájolni a járó-kelőket — s valóban alig állhatja meg száz közül egy, hogy az ezer meg ezer csábszerekből övéinek valamit ne vásároljon, s *aki megállja, az vagy agglegény, vagy megkövesült egoista. Mindez érdemli a följegyzést, mint vallásos vonása e frivolnak, hitetlennek mondott fővárosi nép életének...»*

Nem is volna teljes a karácsonyi szemle, ha a *Honderü* egy bécsi beszámolóját nem közölnénk a császári és királyi időkből:

«.... Társasági életünk, — írja a lap bécsi levelezője, — a szent és magasztos karácsonyi ünnepek elteltével ismét rendes, ismét régi vágásba zökkent. Csak kevés ideig tartottak a buzgó és vallásos szellemű napok, s azok elteltével ismét a mindennapi pályán, a jólét és éldeletek lehető kivívása pályáján futunk. Ki tesszi azonban ezt nagyobb és szélesebb [illegible] telemben, mint a bécsiek? *Kikről irat[illegible] meg, hogy egész évük vörös betűk[illegible] van róva, a gyönyör, és éldelet naptá[illegible] ban? S kikről mondják, hogy többet e[illegible] zenét jobban szerető népet soha n[illegible] látni, mint a bécsieket? Valóban, b[illegible] dogabb, több sült tyúkot evő és örök[illegible] sebb gondnélküli nép ma alig van a [illegible] csinél. A mult karácsony ünnep is e[illegible] egyetemes lakomához hasonlított...* P[illegible] nappal a szent Karácsony előtt nem talá[illegible] kozhattak kosaras nővel, hogy a föd[illegible] alól nyúlláb, vagy borjúcímer ne kand[illegible] kált volna ki, nem nézhettél boltba, an[illegible] kül, hogy bent végtelen számú alkud[illegible] ne zúgott volna, s nem találhattál izm[illegible] sabb férfiakat, roppant fenyőgallyak, m[illegible] terileg készült karácsonyfák cipelése n[illegible] kül. Ez utóbbiakra vonatkozólag a köz[illegible] fenyvesek birtokosainak gratulálok, sz[illegible] dézsmát nyujtottak ők a szeretet oltárá[illegible] oly bőven láttatván el a fejedelmi vár[illegible] nagyobb, kisebb ágakkal, hogy bold[illegible] boldogtalannak jutván, még néhány sz[illegible] kérderékkal, további rendelkezésre, tud[illegible] illik *kályhafűtésre is maradt...» Bé[illegible] a császárváros, 100 év előtt valóban* [illegible] monarchia gazdagságának napsütésé[illegible] élt...

A *karácsonyi könyvpiac* még ismeretl[illegible] fogalom, de év vége felé állandóan töl[illegible] könyv jelenik meg, kielégíteni az olvas[illegible] fokozott téli szükségletét s talán a kar[illegible] csonyi ajándékozó vágyakat is.

1844 karácsonya előtt olvassuk a m[illegible] gyar sajtóban a következő irodalmi hí[illegible] adásokat:

«*Górove* úr «*Nyugat*» című útiszemlé[illegible] könyvének második kötete megjelent.» «

«*Jósika* Miklós külföldi regényeiből t[illegible] füzet kész, az utóbbi füzetekben «Tou[illegible] saint» folytatódik.»

A tudományos könyveket egy nagyob[illegible] mű képviseli:

«Nyelvészeket érdeklő munka *Kálló[illegible]* Ferenc úrnak «*Finn-magyar nyelv*» cím[illegible] legújabban kijött munkája.»

A karácsonyi ünnepi hangulatot *S[illegible] jánszky Antal* szerkesztésében megjele[illegible] «*Órangyal*» című novellás zsebkönyv kép[illegible] viseli irodalomban, mely:

«.... dús szellemi élvezet azon val[illegible] ban csekély árért, mellyen ez megvásáro[illegible] ható, mert a *12 ívnyi*, igen szép kiáll[illegible] tású zsebkönyv ára csak *két forint, hab[illegible] selyemben három forint.*»

A kötet elbeszélés írói, Jósika kivétek[illegible] vel, csupa olyan nevek, melyek a magy[illegible] irodalmi köztudatban régen feledésbe m[illegible] rültek, mint: *Császár, Körmöczy, Kele[illegible] menfy, Ney* urak.

Nem ennyire jóindulatú az ajánlás, ami[illegible] kor *Petőfi Sándor* két verskötete, a «*Ver[illegible] sek*» és a «*Helység kalapácsa*» kerül kri[illegible] tikus toll alá, mint az 1844-es esztend[illegible] karácsonyi irodalmi eseménye:

«*Petőfi úr hivatva van koszorusain[illegible] közt egykor helyet foglalhatni*, — mine[illegible] zárnák el előtte az oda vezető utat gyön[illegible] géi palástolgatásával?»

Ezzel mentegetőzik a bíráló, ahog[illegible] nekikészül a legnagyobb magyar köl[illegible] elpüföléséhez.

A «*Versek*» bírálatánál még kalap[illegible] emel valahogy:

«*Alta'ában Petőfi úr minden munk[illegible] ját, mondhatnám kivétel nélkül, kedv[illegible] zően jellemzi a könyűség, mely minde[illegible] soron, minden gondolaton eloszlik, s [illegible] költőtehetségének bizonysága.*»

«A nyelv egyszerűsége, dagálytalansága szintén dícséretet nyer, ellenben az egy szerűség népies túlzásai, a «*póriasság* ilyen kifejezések «*trágya*», s «*vesze[illegible] fene*», még hozzá versben, nagyon k[illegible] hozzák sodrából a bírálót:

«*Ez, verselésnek ugyan megjárja, de költészet magasabb mérveit rá illeszte[illegible] alig lehet...*»

A «*Helység kalapácsát*» aztán mu[illegible] ugyanezért, valósággal dorongolva kezd[illegible] tovább:

«*Lealjasul a pórhoz, hogy sületlen vic[illegible] ceivel azt megkacagtassa!... Van-e ennek valami magasabb erkölcsi célja?*»

— «*Petőfi úr még igen fiatal Költő* így megbocsájtható, ha ízlése nem tiszt[illegible] s nem oly művelt, minőt költőtől igé[illegible] nyelünk pedig e nélkül minden tehetség köszörületlen gyémánt.»

Igy ír *Nádaskay Lajos* úr, a *Regélő* 1844 évi december 21-i számában, elébe harangozni a tél magányába süllyedt magyar világ olvasmányainak, *az új nép* irodalom születésének karácsonya táján..

A FŐSZÁM.

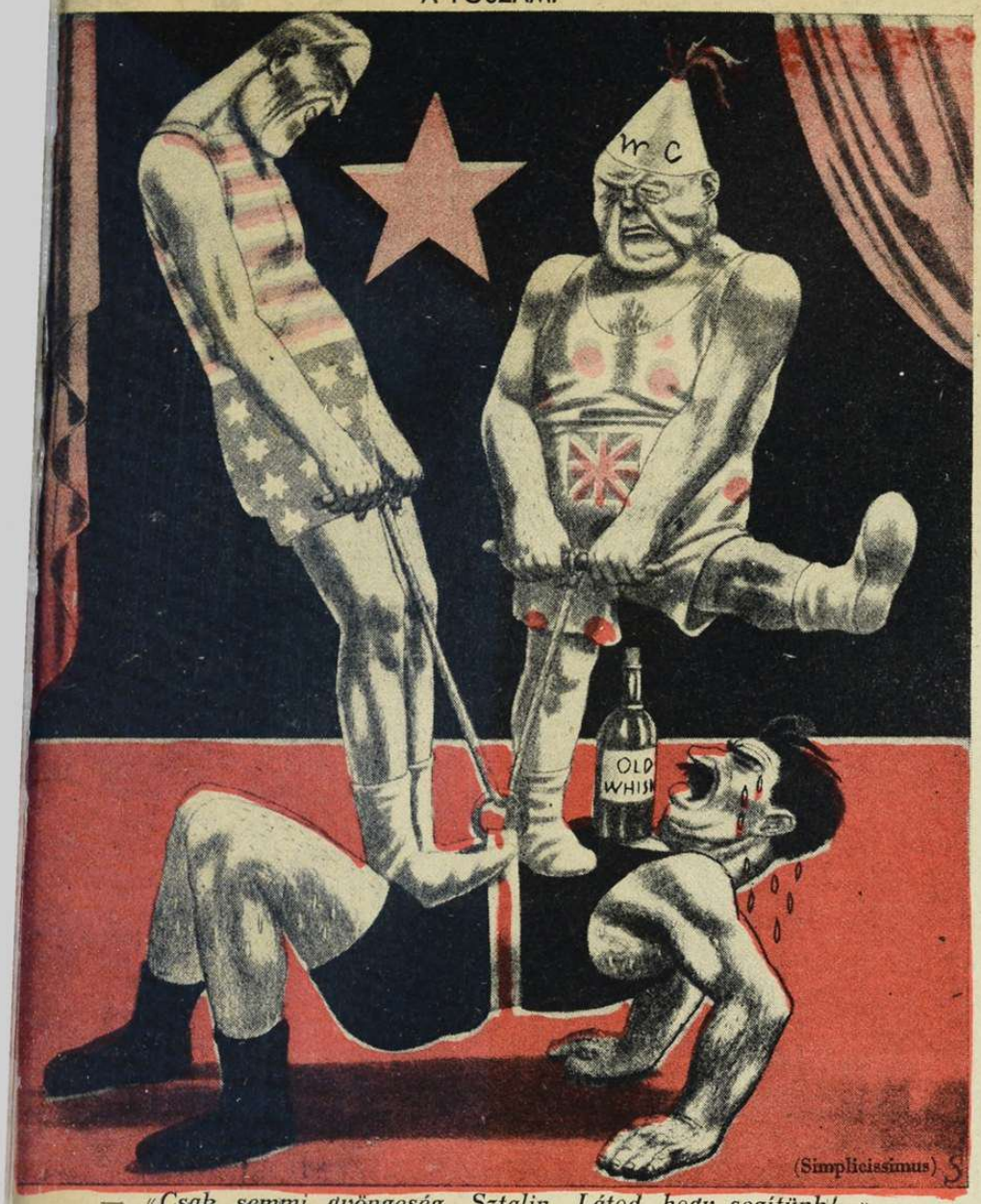

— «*Csak semmi gyöngeség, Sztalin. Látod, hogy segítünk!...*»

A SZOLGÁLATI ÚT A SZOVJET-HADSEREGBEN!

OPTIKAI CSALÓDÁS.

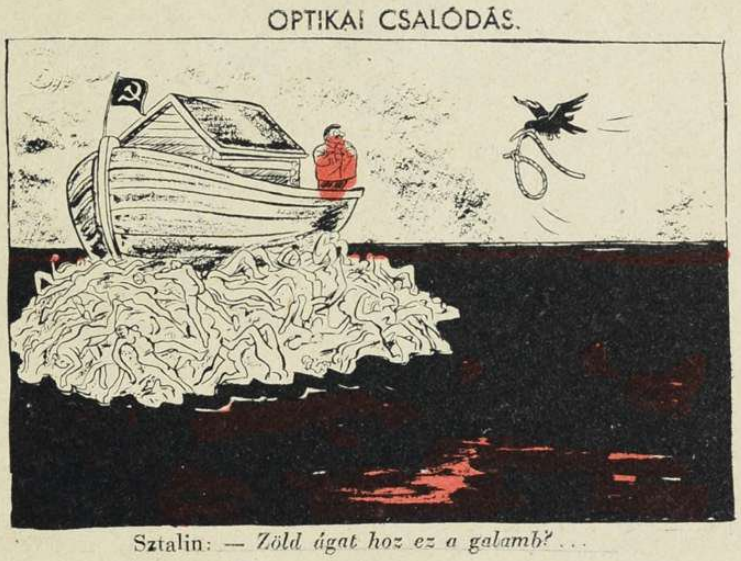

Sztalin: — *Zöld ágat hoz ez a galamb?...*

SZTALIN HADITANÁCSOT TART AZ IGAZI TÁBORNOKOKKAL...

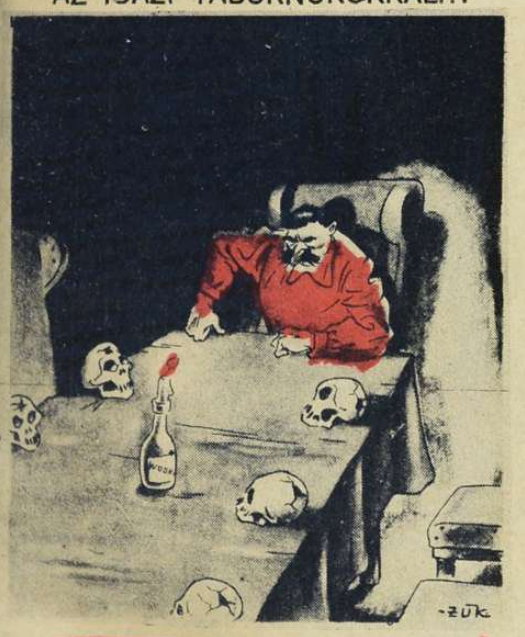

Öreg gyerekek se játszadozhatnak a sarlóval...

«*Világnézetünk alapjai bizonyos tekintetben hasonlatosak...*»

Sztalin: — *Siess, Churchill, mert elkésel!...*

AKIT BEKERÍTETT A MÚLT ÉS A JELEN...

A JÓGOSULT OLVASÓ.

Szovjetoroszországban elrendelték, hogy ujságot csak érdemdús párttagok vásárolhatnak...

MAGYAR FUTÁR. Politikai hetilap. A szerkesztésért felel: Dr. RAJNISS FERENC főszerkesztő. A kiadásért felel.: Grátzer Antal. Szerkesztőség: Budapest, VIII., József-körút 5. Telefon: 137—103 — Kiadóhivatal: Budapest, VIII., József-körút 5. II. em. Telefon: 144—400. — Előfizetési ár egy évre 10 P, félévre 5 P, negyedévre 2.50. Egyes szám ára 20 fillér. Kéziratok megőrzését vagy visszaküldését a szerkesztőség és a kiadóhivatal nem vállalja. — Nyomatott a Stádium Rt. offset-körforgógépén, Budapest, V., Honvéd-utca 10. Felelős: Győry Aladár igazgató.

PORTUGÁL KATONÁK TIMOR SZIGETÉN, PORTUGÁLIA CSENDES-OCEÁNI GYARMATÁN

Hongkong elesett és a nagy esemény után Timor szigetének angol elrablása hadműveleti fontosságából veszített és csak azt bizonyítja brutálisan, hogy mit gondol Anglia a kisebb népek védelméről és szabadságáról.

PORTUGÁLIÁBAN ÓRIÁSI ELKESEREDÉST SZÜLT TIMOR SZIGETÉNEK ELRABLÁSA
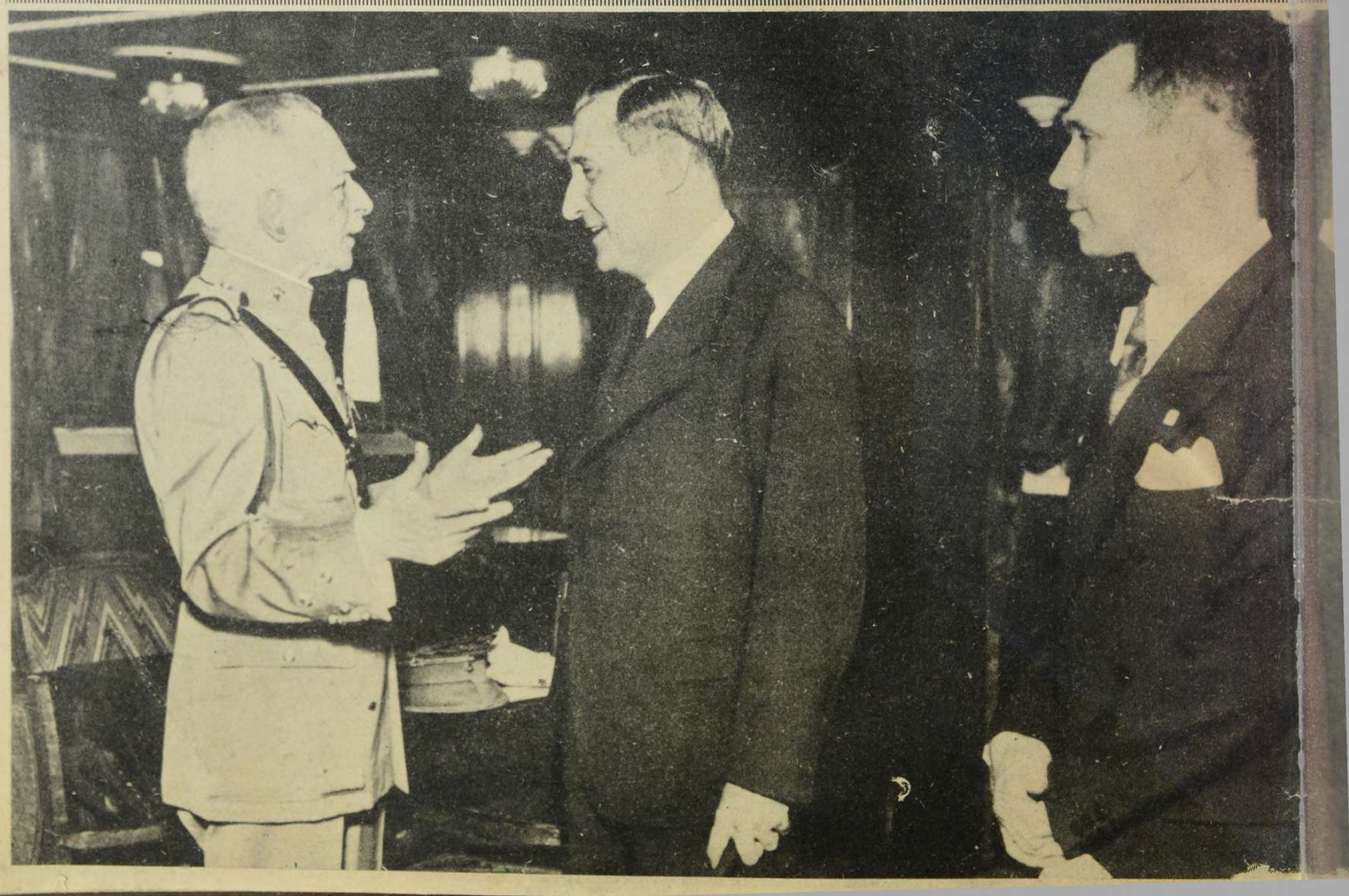
Salazar nagy beszédben jelentette be a nemzetnek Anglia árulását. Carmona portugál államelnök, Oliviera Salazar miniszterelnökkel beszélget a helyzetről. Jobboldalon Bettencourt, a portugál tengerészetügyi miniszter.